

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGISLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

DIRECTOR :

FONDATOR :
ION S. CODREANU
Avocat

I. GR. PERIȚEANU
fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR :
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE :

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov, Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Găleşescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE :

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

- *Contractele administrative sub unghiul competenței secțiunilor Inaltei Curți de Casație*, de Petre Strihan, avocat;
- *Puterea maritală sub regimul legilor actuale*, de M. V. Popovici, magistrat;
- *Starea de asediu. Legitimitatea și legalitatea ei*, de General C. Manolache. Recenzie de E. C. Decusara.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

- Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *General P. Vasilescu cu Ecaterina Budeanu și a.* (Legea conversiunii. Comoștenitor indiviz al unei obștii. Nu poate beneficia de conversiune. Venit agricol. Instanța poate pe cale de excepțiune să refacă veniturile stabilite prin matricolele fiscate când nu sunt exacte);
- Idem s. II: *Filip Alexandru și a.* (Decisiune pronunțată de o instanță de judecată. Proces-Verbal al desbaterii principale nesemnat de președinte. Nulitate);
- Idem, idem: *Florea M. Ionescu și a.* (Competință. Căruș. Sustragere din lucrurile încredințate a le transporta. Constitue un furt de competența judecătoriei);
- Idem s. III: *Frantz Szarvas și a. cu Fabrica de zahăr Ițani* (Legea contractelor de muncă. Obligațiuni de ordine și disciplină prevăzute de întreprindere. Nerespectarea lor de salariat. Culpă. Desființarea contractului);
- Curtea de Apel București s. IV: *Eugen Gheorghiu cu Soc. de asigurări Agronomul* (Contract de asigurare. Înștiințarea Societății de modificarea imobilului asigurat. Mijloc de apărare în apel) cu nota d-lui avocat Gr. Gianni;

Rezumate de jurisprudență streină:

- Casația italiană I (Societate în nume colectiv. Lichidare. Insuficiența activului. Responsabilitatea personală a soților);
- Idem, idem (Intervenție. Credit recunoscut prin sentință numai în favoarea unui coparticipant);
- Idem, idem (Faliment. Inchiriere. Chirie scăzută. Plata);
- C. Ap. Florența (Faliment. Prezumția muciană);
- Idem Milano (Automobil. Cedarea gratuită a vehiculului și a serviciilor șoferului. Accident. Responsabilitatea proprietarului mașinei);
- Idem, idem (Societate pe acțiuni. Mărire de capital prin act constitutiv. Delegarea consiliului de administrație. Validitate);
- Idem Paris V (Beneficiar. Risc neacoperit de poliță. Conducător fără permis de conducere. Prezența alături de el a posesorului permisului. Circumstanță inoperantă);
- Idem, idem (Samsar. Salariu. Executarea parțială a mandatului. Reducere. Puterile tribunalului);
- Idem, idem (Uzulfuct. Inopozabilitatea închirierii de uzulfuctuar în fraudă drepturilor nudului proprietar) cu Nota d-lui magistrat H. Udrea;
- Trib. civ. Montpellier (Asigurări terestre. Asigurat. Obligațiuni. Deces. Declarație. Termen. Decădere. Moștenitori. Ignorarea poliției. Descoperire. Punctul de plecare al termenului).

CONTRACTELE ADMINISTRATIVE SUB UNGIUL COMPETENȚEI SECȚIUNILOR INALTEI CURȚI DE CASAȚIE

Materia contractelor încheiate de administrațiile publice devine din ce în ce mai interesantă. Datorită intervenției Statului în domenii tot mai numeroase și mai variate, dar mai ales în domeniul economic, se înregistrează în ultima vreme o preferință marcată a administrațiilor publice pentru procedeele contractual.

Din punctul de vedere al caracterului civil sau comercial administrațiile publice pot încheia contracte de amândouă felurile civile sau comerciale. Cât privește contractele comerciale, administrațiile publice pot încheia fie contracte obiectiv comerciale, fie contracte subiectiv comerciale din cauza calității de comerciant a particularului cocontractant. Contracte subiectiv comerciale din partea ad-ției publice nu se înfălesc, pentru că nici Statul, nici alte colectivități publice, nici chiar regiile publice comerciale nu pot dobândi calitatea de comerciant ¹⁾.

Litigiile născute din contractele administrative fiind judecate, în sistemul legii noastre, de instanțele ordinare, practica noastră judecătorească reține distincția între aceste contracte după caracterul lor civil sau comercial. De aceea, aceste litigii sunt judecate la tribunal, de secțiunile civile sau comerciale, iar la Inalta Curte de Casație, de secțiunea I sau III, după cum contractele au caracterul civil sau comercial. Din cauza acestei deosebiri de competență, pentru procese rezultând din aceeași categorie (administrativă) de contracte, au rezultat în practică unele deosebiri de jurisprudență cari relevă adevărate diferențe de concepție între secțiunile I și III ale Inaltei Curți. Astfel, în materia așa de importantă a nulității contractelor, pentru lipsă de licitație publică sau de autorizare tutelară, secțiunea I, prin deciziunea nr. 677 din 1935, a decis că nulitatea este relativă ²⁾; dimpotrivă, secțiunea III, în complex de divergență, prin decizia nr. 1571 din 10 Octombrie 1934, a decis că nulitatea este absolută, de ordine publică, putând fi invocată de ori-

1) Cas. S. Unite, dec. 31 din 1933, *Jurisprudența Generală* nr. 1 din 1935, sp. 10; v. și **Petre Strihan**, Contribuțiuni la studiul juridic al regiei publice comerciale în *Revista de Drept Comercial*, nr. 1 din 1935.

2) *Jurisprudența Generală*, 1936, nr. 2, p. 43.

ce interesat ³⁾. Și nu e vorba numai de două hotărâri întâmplător contradictorii, ci de două moduri diferite de interpretare. Căci amândouă secțiunile au jurisprudență constantă în sensurile de mai sus. Astfel, secțiunea I s'a mai pronunțat în sensul nulității relative, susceptibilă de confirmare prin deciziunea nr. 308 din 9 Martie 1934 ⁴⁾ și prin deciziunea nr. 368 din 27 Martie 1934 ⁵⁾; după cum și secțiunea III-a și-a menținut jurisprudența în sensul nulității de ordine publică, prin deciziunea nr. 1106 din 14 Iunie 1935 ca și prin alte hotărâri ⁶⁾.

O deosebire analogă de interpretare observăm între aceleași secțiuni cu privire la aptitudinea legală a ad-țiiilor publice de a se obliga la plata de dobânzi ⁷⁾.

Acest desacord între cele două secțiuni ale Inaltei Curți este explicabil prin înclinația secțiunii I de a aplica contractelor, independent de calitatea contractanților, principiile clasice ale dreptului civil și prin concepțiunea secțiunii III, care se inspiră din principiile și teoriile dreptului public. Oricare ar fi explicația, desacordul constituie o știrbire a unității de jurisprudență, subliniată cu drept cuvânt de d-l profesor Al. Cerban într-un articol recent ⁸⁾.

Nu cercetăm aci chestiunile cari fac obiectul controversei jurisprudențiale. Acest articol are alt scop: să demonstreze că, interpretând legea organică a Inaltei Curți la lumina doctrinei dreptului administrativ, toate procesele izvorând din contractele administrative fie civile fie comerciale, sunt în recurs de competența secțiunii III. Incât, cu această interpretare, s'ar ajunge, fără niciun efort la unitatea de jurisprudență a Curții de Casație în materia contractelor administrative și s'ar consacra adevăratele principii.

În adevăr, legea organică a Inaltei Curți de Casație, prin art. 31 lit. f) dă în competența secțiunii III recursurile în materie de contencios; iar prin art. 31 lit. g) dă în competența aceleleași secțiuni recursurile „în materie administrativă și fiscală”.

Toate contractele încheiate de ad-țiiile publice fie civile, fie comerciale, sunt, ca acte juridice, incontestabile, acte administrative și anume acte administrative de gestiune. Ca atare, toate procesele născute din aceste contracte constituiesc *materie administrativă*.

Toate aceste contracte, fie că sunt denumite și reglementate de codul civil (vânzarea, închirierea, etc.), fie că nu sunt prevăzute și nu au corespondent în dreptul civil (concesiunea de serviciu public, antrepriza de lucrări publice), toate au o finalitate unică: urmăresc, direct sau indirect, buna funcționare a unui serviciu public. Din această cauză ele reclamă aplicarea unor norme speciale de drept public.

Contractul care are caracterul cel mai categoric civil, cum e, de exemplu, vânzarea, când e încheiat de o administrație publică, este supus mai ales în ce privește formarea lui, unor principii și texte de drept administrativ. E adevărat, toate aceste contracte, civile

sau comerciale, cu sau fără echivalent în dreptul civil, nu se pot dispensa cu totul de normele dreptului privat. Contractul e o noțiune care s'a cristalizat, în mîlenii de evoluție, în sfera dreptului privat. În mare măsură, contractul este guvernat de normele dreptului general, adică ale aceluși drept superior și, prin aceasta, comun ambelor ramuri de drept: public și privat. Contractelor administrative nu le sunt aplicabile chiar textele codului civil sau comercial; pentru orice dificultăți recurgem la principiile dreptului privat, cari nu pot fi totdeauna *adoptate*, ci trebuie adevărat *adaptate* la situațiunile și exigențele specifice ale vieții administrative ⁹⁾.

Numai prin aplicarea acestor principii și anume prin transpunerea criteriului comercialității în dreptul public și aplicarea lui la contractele administrative, obținem clasificarea contractelor administrative în contracte civile și comerciale. Acest caracter — civil sau comercial — se suprapune însă peste caracterul lor fundamental pentru că e mai general, de acte administrative.

Acest caracter administrativ al contractelor administrative trebuie să primeze asupra caracterului civil sau comercial, pentru că pe de o parte dreptul privat cedează în fața celui public, dispozițiile de drept public, în interferența cu dreptul privat, fiind în principiu considerate de ordine publică, iar pe de altă parte pentru că diviziunea actelor administrative în acte de autoritate și de gestiune este de ordin constituțional, fiind consacrată prin art. 107 din constituție.

Așa dar, contractele fără distincție încheiate de administrațiile publice fiind acte administrative de gestiune, iar procesele rezultate din ele constituind fără îndoială „materia administrativă”, socotim că toate recursurile în această materie sunt de competența secțiunii a III-a.

PETRE STRIHAN
Asistent Universitar, Avocat

PUTEREA MARITALA SUB REGIMUL LEGILOR ACTUALE

I. — Legea din 20 Aprilie 1932, privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii maritale, a pus capăt unei inechități sociale care făcea din femeie o incapabilă numai pentru că s'a măritat.

Această inechitate nu-și are origina în dreptul roman, deoarece la romani femeea măritată era sub puterea maritală, dar aceasta se mărginea numai la raporturile de familie și cultul domestic, femeea fiind socotită deplin capabilă în ceea ce privește actele juridice. Senatus consultul Velleian, anul 46 p. Hrist, îi mărginea numai dreptul de a se angaja pentru altul (*Girard*, *Manuel de droit romain* éd. 5, p. 221 și urm.; *Gide*, *Etude sur la condition privée de la femme*, pag. 150 și urm.; *Colin et Capitant*, ed. 6, vol. I, pag. 615).

Origina puterii maritale cu efectele ei, între care și incapacitatea femeii, stă în evul mediu și este un efect al năvălirilor germanice care au adus un val de brutalitate în moravuri în general, iar în raporturile dintre soț și soție o situație de dependență a femeii față de bărbat. Această situație se justifica la început pe ideea atotputerniciei soțului (*Pothier*, *Traité de la puissance du mari* nr. 2 și 3) și numai mai târziu prin

3) *Rep. Jur. Adm.*, 1934, col. 2353.

4) *Pand. Rom.*, 1931, I, p. 65.

5) *Rep. Jur. Adm.*, 1934, col. 1342.

6) *Rev. Dr. Com.*, nr. 1 din 1936, p. 49.

7) *Cas. I*, dec. 474 din 1934, în *Rep. Jur. Adm.*, 1934, col. 1653; *Cas. III*, dec. 1716 din 1934 în *Rep. Jur. Adm.*, nr. 4 din 1935 col. 251.

8) *Al. Cerban*, Variațiuni jurisprudențiale cu privire la caracterul nulității actelor de gestiune ilegale (*Curierul Judiciar*, nr. 12 din 1936).

9) *G. Jèze*, *Les contrats administratifs*, I, p. 6.

secolul al 17-lea a apărut o nouă justificare, aceea a necesității de a proteja femeia *propter imbecilitatem sexus*. Oricare ar fi origina ei, puterea maritală a fost consacrată de legiuitorul francez și trecută apoi în codul civil român cu ambele ei aspecte de putere asupra persoanei femeii, ca și asupra patrimoniului ei. Art. 195 cod. civ. consacră ideea dominației bărbatului asupra persoanei femeii ca și art. 196 care o obligă să locuiască împreună cu bărbatul, iar art. 150 nr. 3 cod. civ. consacră puterea maritală asupra patrimoniului femeii declarând-o incapabilă de a contracta.

Celelalte articole, 197-208 cod. civ., cuprind toate diferite aspecte ale incapacității femeii măritate, incapacitate rezultând din aceeași putere maritală.

În principiu rezumând, incapacitatea femeii este regula iar capacitatea excepția, iar regulile legale referitoare la incapacitatea ei sunt de ordine publică neputându-se deroga convențional dela ele.

Dar incapacitatea femeii variază după regimul adoptat, deoarece după ce codul civil enunță în trăsături generale incapacitatea femeii în art. 197 și urm., aduce unele derogări când tratează despre drepturile femeii asupra bunurilor sale sub diferite regimuri (Vezi art. 1265 și art. 1285 cod. civ.). Legea din 1932, publicată în Monitorul Oficial nr. 94 din 20 Aprilie, modifică radical situația femeii măritate.

De unde sub regimul codului civil anterior femeia era în principiu incapabilă și numai prin excepție, când legea dispunea altfel, capabilă, după legea din 1932, femeia este în principiu capabilă să-și administreze averea, s'o înstreineze și să contracteze ca și cum ar fi căsătorită și numai prin excepție, în regimul actual, femeia își vede drepturile restrânse, atât în ce privește administrația bunurilor dotale, cât și înstreinarea. Această transformare radicală s'a operat prin abrogarea art. 197-208 cod. civ., 950 nr. 3 cod. civ., 624-626 proc. civ., precum și modificarea art. 952 și 1285 cod. civ.

În privința ridicării incapacității nu mai poate exista nicio îndoială de vreme ce au fost abrogate și modificate tocmai articolele care erau sediiu incapacității; dar puterea maritală are efect nu numai asupra bunurilor femeii dând naștere la incapacitate, ci și asupra persoanei femeii (*Colin et Capitant*, vol. I, pag. 621 și urm., ed. 6-a). Incapacitatea a dispărut prin abrogarea articolelor de mai sus, dar mai rămâne să vedem dacă femeia a căpătat și libertatea asupra persoanei ei, căci puterea maritală îi impunea obligația de a asculta de bărbat și a locui cu el prin art. 195 și 196 cod. civ. Aceste două articole n'au fost nici abrogate, nici modificate.

Din menținerea art. 195 și 196 cod. civ., rezultă că puterea maritală asupra persoanei femeii n'a fost desființată, femeia fiind și azi obligată a asculta de bărbat și a locui împreună cu el, această din urmă obligație putându-se executa *manu militari*, după unele hotărâri judecătorești (vezi *Hamangiu, Rosetti Bălănescu și Băicoianu*, vol. I, nr. 1485).

Din menținerea art. 195 cod. civ., care prevede obligația de ascultare din partea femeii, obligație pe baza căreia, combinată cu obligația de credință din art. 194 cod. civ., jurisprudența și doctrina au decis că bărbatul poate supraveghea corespondența femeii (*Geny*, Des droits sur les lettres missives, vol. I, pag. 208 și urm.; *Colin et Capitant*, vol. I, pag. 625-626; Cass. fr. 5 Februarie 1909, D. P. 1902, I, 1924; Rouen, 7 Mai

1904, D. P. 1906, 2, 63), rezultă că și sub actuala lege a capacității femeii, bărbatul are acest drept, dar cu condiția să nu-l exercite în mod abuziv, orice abuz putând constitui o injurie pe care se poate motiva o acțiune de divorț (*Colin et Capitant*, vol. I, p. 625). Ca și sub codul civil anterior legii din 1932, femeia a rămas sub puterea maritală în ceea ce privește persoana ei.

II. --- Dar legea din 20 Aprilie 1932, ridicând incapacitatea civilă a femeii măritate, nu a abrogat nici modificat art. 1265 cod. civ., referitor la drepturile femeii separate de bunuri asupra averii ei, și acest fapt ar putea da posibilitatea să se susțină că femeia măritată sub regimul separării de bunuri are și azi nevoie de autorizarea soțului pentru înstreinarea imobilelor. Să vedem care era situația sub vechiul cod civ. și apoi vom discuta dacă sub actuala lege a ridicării incapacității, acest articol 1265 mai poate avea vre o rațiune să existe.

*

În doctrină și jurisprudență exista sub imperiul codului civil, nemodificat de legea din 20 Aprilie 1932, o vie controversă în ceea ce privește capacitatea femeii, de a aliena bunurile sale sub regimul separației convenționale sau judecătorești, precum și sub regimul dotal în ce privește averea parafernala (vezi *Hamangiu Rosetti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. III, nr. 96, 97, 98, 368 și 441; *Hamangiu-Georgian* adnotat, sp. 7, 8, 12, 15, 16 sub art. 1265).

Astfel se susținea într-o părere că art. 1265 dă dreptul ca femeia separată, fie judecătorește, fie convențional, să înstreineze averea mobilă, fără autorizație numai când o asemenea înstreinare nu ar depăși sfera dreptului de administrație (*Colin et Capitant* éd. 5-a, vol. III, p. 249 și urm.; *Alexandrescu*, vol. VIII, partea I-a, p. 503, éd. 2-a; *Demolombe*, vol. IV, nr. 155; *Marcadé*, art. 1449, nr. 3), căutând astfel să stabilească o armonie între art. 199 cod. civ., care fixează în mod principial incapacitatea femeii măritate și art. 1265, în cari autori de mai sus nu vor să vadă o derogare. Contra acestui sistem se ridică alți autori mai noi (*Aubry et Rau*, éd. 5-a, vol. VIII, paragraful 516, nota 56, p. 234 și 235; *Planiol*, vol. III, nr. 1452; *Hamangiu, Rosetti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. III, nr. 95 și urm.) și susțin că femeia poate înstreina oneros fără autorizare averea sa mobilă, art. 1265 conținând în acest senz o derogare dela art. 199, cod. civ., în favoarea femeii separate de bunuri.

În ceea ce privește averea imobilă, femeia sub regimul separării convenționale o putea înstreina însă cu autorizarea soțului, iar femeia separată judecătorește putea înstreina în aceleași condițiuni averea imobilă parafernala, căci cea dotală rămâne inalienabilă și după separare (vezi *Hamangiu*, vol. III, nr. 368 și urm.). Și în această privință a existat controversă susținându-se că art. 1265 cod. civ. ar acorda alienabilitatea imobilelor dotale după separare (vezi jurisprudențele de sub art. 1265 în *Hamangiu-Georgian*, cod. civ. adnotat), dar a prevalat opinia că imobilele dotale rămân inalienabile și după separare, deoarece art. 1248 cod. civ. spune că ele sunt inalienabile cât timp ține căsătoria, deci și în timpul separării, iar art. 1265 vorbește de înstreinarea imobilelor parafernale (vezi *Hamangiu, Rosetti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. III, nr. 368).

După cum vedem, art. 1265 reglementa situația bunurilor femeii măritate sub regimul separării atât

convenționale cât și judecătorești. Acest articol a rămas nemodificat de articolul unic al legii din 20 Aprilie 1932, publicată în *Monitorul Oficial* nr. 94 din 1932.

Art. 1285 vechiu reglementează situația bunurilor parafernale ale femeii căsătorite sub regim dotal și precizează că are administrația și folosința averii și nu poate înstreina averea imobilă fără autorizare, dar poate înstreina fără autorizare averea mobilă. Această este susținerea unor autori (*Aubry et Rau*, ed. 5-a, vol. 8, paragr. 541, p. 603; *Planiol*, vol. 3, nr. 1452 și 1667; *Hamangiu, Roseti Bălănescu, Băicoianu*, vol. 3, nr. 441), căci alții susțin că și în cazul art. 1286 femeia nu ar putea înstreina averea mobilă fără autorizare decât în limita actelor de administrație, iar pentru rest are nevoie de autorizare, conform art. 199 cod. civ. (*Colin et Capitant*, ed. 5-a, vol. 3, p. 349; *Cantacuzino*, nr. 702, p. 741; *Alexandrescu*, ed. 2, vol. 8, partea I, p. 632).

Acest articol a fost modificat de art. unic al legii din 20 Aprilie 1932, în sensul că „femeia are administrația, folosința și libera dispoziție asupra averii sale parafernale”. Așa dar, art. 1285 cod. civ., fiind modificat, iar art. 199 cod. civ. abrogat, femeia rămâne capabilă să înstreineze fără nicio formalitate bunurile ei mobile sau imobile parafernale, când e vorba de regimul dotal controversa de mai sus ne mai putând exista sub actuala stare a legii.

Ce l'a determinat pe legiuitorul din 1932 să nu modifice și art. 1265? A înțeles legiuitorul ca femeia separată convențional sau judecătorește să nu poată vinde imobilele (în caz de separare judecătorească imobilele parafernale, căci cele dotale sunt inalienabile), fără autorizație, în vreme ce femeia sub regim dotal să poată vinde liber imobilele parafernale, așa cum art. 1285 modificat îi dă dreptul? Credem că nu, deoarece drepturile femeii asupra parafernei sub regim dotal sunt aceleași ca și drepturile femeii asupra averii sale sub regimul separării, așa că neexistând înainte de modificarea din 1932 nicio diferență între aceste două feluri de bunuri, art. 1265 și 1285, având dispozițiuni identice în această privință, nu a existat nicio rațiune care să fi determinat pe legiuitor a menține art. 1265, sub vechea redactare și să modifice numai art. 1285 cod. civ. Dacă prin absurd am admite că art. 1265 a rămas nemodificat și trebuie să se aplice, ar rezulta să decidem că femeia sub regim dotal are mai multe drepturi asupra averii sale parafernale decât femeia separată, ceea ce contrazice spiritul legii, știut fiind că regimul separării acordă femeii, asupra averii sale, cel puțin aceleași drepturi ce le are femeia dotală asupra parafernei (vezi *Hamangiu*, vol. 3, nr. 96).

Dar în afară de aceasta, ar rezulta că abrogarea art. 199 cod. civ., care era sediul principal al incapacității femeii, să nu aibă efectul dorit, căci prin aplicarea art. 1265 care ar fi în vigoare, majoritatea femeilor din țara noastră și-ar vedea capacitatea redusă, în privința averii imobile, fiind obligate să recurgă la aceeași autorizare de care legiuitorul din 1932 a înțeles să le scape prin abrogarea art. 199 cod. civ. Toate femeile căsătorite fără contract, fiind socotite a fi căsătorite sub regimul separării ar cădea sub restricțiile art. 1265 în ce privește înstreinarea averii mobile, așa că numai femeile căsătorite sub regim dotal și-ar putea înstreina liber imobilele parafernale.

Să fi dorit un asemenea efect legiuitorul din 1932?

Nu credem deoarece o asemenea presupunere ar contrazice însuși titlul legii care se întitulează „privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate”, și atunci ridicarea incapacității ar fi numai parțială.

Mai curând trebuie să admitem că a fost o simplă scăpare din vedere, căci altfel ar rezulta că, de unde înainte de legea din 1932 art. 1265 aducea față de art. 199 cod. civ., o excepție în favoarea femeii măritate (înstreinarea averii mobile fără autorizare), astăzi, sub regimul deplinei capacități, acest articol să fie o excepție în sensul incapacității de a înstreina imobilele fără autorizare. Art. 199 cuprinde regula: incapacitatea; art. 1265 excepția: o capacitate redusă. Este admisibil ca înlăturând regula (abrogând art. 199 cod. civil în scopul de a se generaliza excepția, excepția să continue a exista ca o restricție?

*

III. — Responsabilitatea bărbatului pentru întrebuintarea prețului înstreinărilor făcute de femeie după modificarea din 1932.

Sub codul civil anterior legii din 20 Aprilie 1932, bărbatul răspundea în baza art. 1267 și după distincțiile de acolo, de întrebuintarea prețului imobilelor vândute de femei sub orice regim ar fi fost căsătorită (vezi *Hamangiu-Georgean* vol. adnotat, sp. 16 sub art. 1267 care citează; *Alexandrescu*, vol. 8, partea I, pag. 517; *Aubry et Rau*, ed. 4, vol. 5, paragr. 532, pag. 519 și paragr. 541, pag. 640; *Laurent*, XXIII, nr. 446; *Huc*, IX, nr. 504; *Planiol* III, nr. 1666; *Troplong*, *Contrat de mariage* II, 1459; vezi și *Hamangiu, Roseti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. III, nr. 135).

Această responsabilitate are la bază o prezumție de influențare a femeii în sensul intereselor bărbatului și în scopul de a profita el. Când înstreinarea este făcută cu autorizarea justiției, bărbatul nu răspunde decât: a) când a luat parte la contract; b) dacă a primit prețul înstreinării sau: c) a întrebuintat prețul în folosul său. În primul caz prezența bărbatului dă naștere la o prezumție că el profită de prețul înstreinării, în cazul al II-lea primirea prețului constituie o prezumție și mai puternică în sensul că bărbatul a profitat de preț, iar în ultimul caz profitul este chiar dovedit (vezi *Hamangiu, Roseti Bălănescu, Băicoianu*, vol. 3, nr. 132). Când înstreinarea este făcută cu autorizația soțului, acesta răspunde întotdeauna fiindcă situația lui de șef protector al familiei și al femeii îl obligă să se intereseze de situația patrimonială a acesteia și apoi este prezumție că a folosit și el din preț (*Hamangiu, Roseti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. 3, nr. 133). Nu numai consimțământul lui, ci chiar numai prezența lui la înstreinare îi angajează responsabilitatea.

Prin legea din 20 Aprilie 1932 nu se vorbește nimic de art. 1267 cod. civ., dar acest articol se află implicit influențat prin acordarea deplinei capacități femeii, deoarece astăzi nu se mai poate imagina autorizarea justiției, situație ce o are în vedere alin. 1 al art. 1267 și nici autorizarea soțului, situație prevăzută la alin. II. Cu toate că azi femeia poate înstreina singură, totuși credem că în prezența art. 1267, și astăzi bărbatul va răspunde în cazurile prevăzute de alin. 1, ori de câte ori femeia înstreinând, ne vom găsi în situațiile prevăzute în acest alineat și anume: a) când soțul a luat parte la contract; b) sau a primit prețul; c) sau a întrebuintat prețul în folosul său.

Aceasta pentru motivul că deși femeia a fost declarată capabilă deplin prin legea din 1932, totuși pre-

zumția de influență a bărbatului asupra femeii persistă și astăzi, această prezumție fiind sprijinită de legiuitorul codului civil pe ideea incapacității naturale a femeii și nu pe incapacitatea civilă abrogată astăzi. În schimb alin. II-lea al art. 1267 cod. civ. a devenit de prisos, pentru că astăzi imobilul pentru a fi vândut nu mai trebuie consimțământul bărbatului, așa că soțul nu poate răspunde numai pentru că a consimțit, iar cazul al II-lea, prevăzut de art. 1267 alin. 2, prezența soțului se află reglementată de alin. 1 când spune că soțul răspunde dacă a luat parte la contract.

În concluzie, soțul răspunde și astăzi cu toate că femeea poate înstreina singură, dar răspunde numai în măsura în care există o prezumție de imixtiune a soțului în întrebuințarea prețului, sau dovada că a întrebuințat prețul pentru el și nu mai poate fi făcut responsabil numai pentru că în calitate de șef al asociației conjugale a lipsit dela obligația de a proteja pe femei, supraveghind întrebuințarea prețului, deoarece, deși și astăzi a rămas tot șef al asociației conjugale, femeea însă poate înstreina fără ca el să știe, consimțământul lui ne mai fiind cerut.

*

IV. — Art. 1259 cod. civ. prevede că femeea va cere autorizarea președintelui de tribunal pentru separația de patrimonii și cu toate că s'a decis că natura juridică a acestei autorizații prezidențiale are caracterul unei autorizații maritale, căreia îi ține locul (*Hamangiu-Georgean*, vol. 3 adnotat, sp. 7, sub art. 1259 cod. civ.), totuși credem că și astăzi când nu se mai cere nici într-o materie autorizație maritală, în această materie autorizația prezidentului tribunalului este necesară. Dacă art. 1259 ar fi singur care să aibă aplicare în această materie s'ar putea susține că de vreme ce autorizația prezidențială suplinea autorizația maritală care nu putea avea loc, iar astăzi ne mai cerându-se o atare autorizație prin abrogarea art. 199 cod. civ., nu mai are rost nici autorizația prezidențială; dar în procedura civilă găsim art. 628 care arată că prezidentul, mai înainte de a da autorizarea, va putea face părții observațiile ce va crede de cuviință. Iată deci că natura juridică a acestei autorizații nu esie echivalentă cu autorizarea maritală, cum ar reeși din examinarea numai a art. 1259, căci art. 628, alin. 2, proc. civ. dă un rol de sfătuitor prezidentului, rol de sfătuitor asemănător celui acordat de art. 219 cod. civ. în materie de despărțenie și pe care nu și l'ar putea exercita dacă am decide că autorizarea prezidentului nu mai este necesară sub regimul capacității depline a femeii.

*

V. — Dar legea din 20 Aprilie 1932 mai cuprinde o dispozițiune de mare importanță în alin. 3 al art. 194 nou, și anume, dispozițiunea că fiecare soț nu răspunde față de terți decât pentru obligațiile ce au contractat, afară numai dacă a imputernicit expres pe celălalt soț să-l reprezinte.

Prin această dispozițiune, legiuitorul a voit să îndepărteze ideea mandatului tacit, creație a jurisprudenței care avea ca rezultat să considere angajat pe soț față de terți cu care a contractat soția pentru furnituri necesare căsniciei. În adevăr, jurisprudența a decis că femeea angajează pe bărbat prin furniturile făcute pentru nevoile căsniciei, fiind socotită ca o mandatară tacită a bărbatului, așa că creditorii îl pot urmări pe bărbat direct (vezi *Hamangiu, Roseti-Bălă-*

nescu, Băicoianu, vol. III, nr. 124 și jurisprudențele citate). Odată cu libertatea de a se angaja fără a fi împiedicată de cerințele vreunei autorizații, legiuitorul din 1932 i-a luat femeii libertatea ce i-o crease jurisprudența, de a angaja pe bărbat pentru furniturile făcute de ea; și nici soțul nu va putea angaja pe femei deoarece art. 194 alin. 3 nou, nu face distincție și nici nu era bine să facă, căci jurisprudența decisese că și bărbatul angajează pe femei dacă a făcut el furnituri pentru nevoile comune (vezi *Hamangiu, Roseti-Bălănescu, Băicoianu*, vol. III, nr. 125), așa că nedistingând nici bărbatul nu va mai putea angaja pe soție.

D-l profesor Traian Ionașcu, într'un studiu critic din *Pandectele Săptămânale* nr. 28-29 din 1935, susține că mandatul tacit nu a fost înlăturat prin legea din 1932. Suntem de aceeași părere cu distinsul profesor dela Iași, cum că ar fi absurd să luăm femeii, care este astăzi deplin capabilă, puterea de a reprezenta pe soțul ei în ceea ce privește nevoile zilnice, când ea avea o asemenea putere în vremea când era incapabilă, dar nu trebuie să uităm că dacă avem dreptul să criticăm pe legiuitor, apoi nu avem dreptul să-i luăm atribuțiile, înlocuind un text clar al legiuitorului, cu o interpretare de a noastră, oricât de superioară ar fi din punct de vedere juridic și al echității, așa că, *de lege lata*, trebuie să socotim mandatul tacit al femeii măritate ca abolit.

M. V. POPOVICI

Judecător Hlipiceni—Botoșani

RECENZIE

Starea de asediu. Legitimitatea și legalitatea ei, de d-l General C. Manolache, șeful justiției militare din Ministerul Apărării Naționale. 1936. Preț 20 lei.

D-l General C. Manolache, șeful justiției militare din Ministerul Apărării Naționale ne dă un succint, dar cuprinzător studiu istorico-juridic asupra legitimității și legalității instituirii stării de asediu atât în timp de războiu, cât, și mai ales, în timp de pace.

Dacă instituirea stării de asediu în timp de războiu este legitimată pe înseși necesitățile de apărare ale teritoriului amenințat de inamic, prin războiul declarat, în timp de pace însă, chestiunea devine mult mai gingașă, în sensul că „**pericolul iminent**” trebuie să fie **destul de vizibil pentru liniștea și siguranța publică**.

De aceea d-l General Manolache spune, cu drept cuvânt, că „pentru a-i păstra stării de asediu în timp de pace prestigiul și eficiența, ea să nu se introducă decât când **pericolul de stat este evident și grav** și când restrângerea libertăților publice sunt o condițiune de neînlăturat”.

Numai așa starea de asediu pe timp de pace nu va mai ridica proteste, iar armata nu va fi încărcată decât foarte rar cu o sarcină în plus peste menirea pe care o are în mijlocul națiunii.

D-l General Manolache analizând dispozițiunile legii stării de asediu din 1864 în lumina prevederilor constituționale (art. 128) și legii din 1934, care a instituit starea actuală de asediu, emite judicioase deziderate de **lege ferenda**: 1) **Că starea de asediu nu se poate suspenda pe timpul alegerilor**. Dacă din două una: ori pericolul de Stat persistă și starea de asediu e necesară, ori pericolul nu mai există și atunci starea de asediu devine inutilă.

2) **Durata stării de asediu să nu mai fie pe termen fix, ci**

să se limiteze în sensul legii din 1864, adică, până când „liniștea va fi destul de stabilită“.

În adevăr „faptele grave se știu când încep, dar niciodată cum vor evolua și mai ales când se vor termina“.

3) **Legea stării de asediu trebuie să prevadă sancțiuni pentru acei ce vor călca dispozițiunile din ordonanțele guvernului sau comandamentului militar.**

În acest scop s'ar evita constrângerile „**manu militari**“, care enervează populațiunea.

D-l General Manolache prin studiul său aduce o contribuțiune meritorie la clarificarea chestiunilor de **legalitate, oportunitate și legalitate a instituirii stării de asediu pe timp de pace**, mai ales într'un timp când ea tinde a se permanentiza, creind stări excepționale, care neliniștesc spiritul public al imensei majorități a cetățenilor pașnici.

E. C. DECUSARA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 13 Ianuarie 1936

Președinția d. lui T. Magheru consilier

General P. Vasilescu cu Ecaterina Budeanu și a.

Decizia Nr. 23 Dosar Nr. 1422/935

Legea conversiunii. Comoștenitor indiviz al unei obștii. Nu poate beneficia de legea conversiunii. Art. 1 punct. B alin. a al legii lichidării datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934. Venitul agricol. Dacă instanța poate pe cale de excepțiune să refacă veniturile stabilite prin matricolele fiscale când nu sunt exacte. Soluțiune afirmativă. Art. 1 punct. B alin. b al legii din 1934.

1. — *Prin cuvintele „comoștenitori indivizi“ ce locuiesc la țară, legiuitorul conversiunii, potrivit art. 1 punct. B alin. a, nu s'a referit decât la succesorii neîmpărțiți cari au drepturi într'un imobil agricol aflat în stare de indiviziune, drepturi bazate pe moștenire, ca să beneficieze de dispozițiunile legii, iar nu la membrii unei obștii, din acele prevăzute de codul silvic, cari au drepturi personale asupra patrimoniului obștii.*

2. — *Legea pentru lichidarea datoriilor prevăzând în art. 1 punct. B alin. b că în calcularea veniturilor debitorilor se va ține seamă de matricolele fiscale și de calculul global făcut cu prilejul impozitului global pe anul 1933, prin aceasta n'a interzis instanțelor de judecată care judecând acțiunea, sunt competente să judece și excepțiunea, și să admită creditorului să facă dovada că sumele sunt inexacte și că s'a fraudat fiscul și în consecință să refacă calculul veniturilor reale, singurele care pot fi luate în considerare sub raportul aplicațiunii legii pentru lichidarea datoriilor agricole.*

3. — *Legea pentru lichidarea datoriilor agricole prevăzând că din venitul total al debitorului se va scădea venitul locuinței sale, prin aceasta a exclus orice alte scăderi, deci și scăderile pe cari autoritățile fiscale le-ar putea face în baza legii contribuțiunilor directe cu ocaziunea fixării impozitului.*

Curtea,

Asupra recursului făcut de General Petre Vasilescu, în contra deciziei nr. 218 din 1935, a Curții de Apel București s. V-a:

Văzând motivul I de casare astfel formulat:

Violare și greșită interpretare a art. 1 alin. a de sub lit. B a legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din

7 Aprilie 1934, exces de putere, denaturare de acte, omisiune esențială și violarea art. 36 și 46 din codul silvic și art. 7 și 8 din legea din 18 Decembrie 1920.

Într'adevăr Curtea de Apel București s. IV-a interpretând cuvintele „comoștenitori indivizi“ din sus zisul articol, zice că legiuitorul nu s'a referit decât la succesorii neîmpărțiți, care au drepturi într'un imobil agricol, aflat în stare de indiviziune, drepturi bazate pe moștenire, iar membrii unei obști, care se constată că sunt pe tablele unei obști, cu cota ce li se cuvine din dreptul fostului lor autor, nu pot fi socotiți a fi în stare de indiviziune și nu pot beneficia de dispozițiunile art. 1 alin. a de sub lit. B al legii de mai sus și deci nu pot intra în conversiune, ei ne mai fiind astăzi comoștenitori neîmpărțiți de pe urma părintelui lor, și membrii ai unei obști, fiecare cu drepturi separate și dacă, totuși, se află în stare de indiviziune, aceasta se datorește faptului că amândoi sunt neîmpărțiți încă în succesiunea autorului lor comun.

Această interpretare a Curții de Apel că comoștenitori indivizi nu sunt considerați ca atare, când sunt membri ai unei obști, este o interpretare eronată și adaogă la lege, adaogare care îmi produce o decădere de drepturi, pe care numai legiuitorul poate să o consacre în mod lămurit printr'un text de lege, iar nu prin interpretare, așa cum face Curtea, așa că Curtea, prin exces de putere, violează dispozițiunile art. 1 alin. a de sub lit. B și face o greșită interpretare a acestui text. Comite și o omisiune esențială întru cât nu se pronunță asupra stărei noastre de indiviziune asupra celor două mori căci dacă ținea socoteala de acest fapt, nu mai discuta chestiunea că nu mai suntem în stare de indiviziune prin faptul că ne găsim în indiviziune cu obștea Mălureni.

În același timp, Curtea violează art. 36 și 46 din codul silvic și art. 7 și 8 din legea din 18 Decembrie 1920, care modifică codul silvic zicând că suntem în stare de indiviziune din cauză că suntem trecuți în tabloul obștei din comuna Mălureni, fiecare în mod separat în lista moștenilor cu cota parte ce ni se cuvine, și anume cu câte o treime din dreptul fostului nostru părinte decedat, socotind acest fapt izolat (tabela obștei Mălureni) ce nu ne aparține nouă fraților Vasilescu, echivalând cu o împărțire voluntară și așa ne consideră ca moștenitori divizați deși constată în fapt că ne aflăm într'o stare de indiviziune cu Obștea Mălureni. Or, art. 36 din codul silvic oprea eșirea din indiviziune a moștenilor și nu o admitea decât dacă se putea face comod în natură; iar dela 1920, art. 7 și 8 din legea modificatoare a codului silvic, zice că starea de indiviziune, continuă mai departe, chiar dacă s'ar fi făcut împărțea conform art. 36 din codul silvic. În speța noastră nu există nicio dovadă că ne-am împărțit vreodată asupra pădurii și nici asupra celor două mori, care sunt numai proprietatea fraților Vasilescu. Așa încât Curtea comite o eroare gravă de fapt și de drept când consideră că tabela obștei Mălureni care cuprinde drepturi abstracte este o dovadă de împărțire a pădurii, a drepturilor părintelui nostru între noi frații și comite și o violare a art. 36, 47, 7 și 8 din codul silvic.

Mai mult, Curtea, ca să declare că eu General Petre Vasilescu, nu întrunesc condițiunile art. 1 alin. a de sub lit. B din legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, deși fratele meu Ion Vasilescu, cu care sunt în indiviziune asupra unei păduri moștenite dela părintele nostru și asupra a două mori de apă, domiciliază în mod efectiv și continuu în comuna Mălureni, județul Argeș, conform certificatului nr. 384 din 1935 al comunei Mălureni, denaturează actul meu dela dosarul tribunalului, anume întâmpinarea ce am depus-o la dosarul tribunalului pagina 98, zicând că eu m'am împărțit cu fratele meu Ion Vasilescu și că nu afirm că am

dobândit în succesiune acest bun agricol. Or, eu am zis, rog a se vedea întâmpinarea pagina 68, ce parte stăpânesc în indiviziune cu fratele meu Ion Vasilescu și cu Obștea Mălureni.

Așa că numai citind aceste acte, se vede cum Curtea denaturează actele pe care mă bazez pentru a mă declara că nu intru în conversiune.

Pentru toate aceste argumente vă rugăm să constatați că primul motiv de recurs sub toate înfățișările expuse mai sus este întemeiat și urmează a fi admis.

Având în vedere că prin deciziunea atacată cu recurs, Curtea de Apel, reformând sentința nr. 296 din 1935 a Tribunalului Argeș s. II-a, a constatat că recurentul General Petre Vasilescu nu beneficiază de dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 cu privire la creanța ce o au asupra sa intimații Ecaterina și Policarp P. Budeanu;

Că, pentru a da această soluțiune, Curtea de Apel constată în fapt și motivează că recurentul, care este debitor al intimaților Ecaterina și Policarp P. Budeanu, locuiește permanent în București și nici soția, nici vreunul din părinții sau copii săi nu locuiește în vreo comună rurală; că nici vreun comostenitor al său nu locuiește la țară, întru cât recurentul nu afirmă că are dobândit prin succesiune vreun bun agricol aflându-se astăzi în stare de indiviziune asupra lui cu fratele său ca fiind comostenitori; că din actele depuse rezultă că recurentul s'a împărțit cu frații săi prin actul de transacție voluntară transcris de Tribunalul Argeș la nr. 1725 din 1912; că este exact că el, ca și fratele său, este în stare de indiviziune cu moșnenii din comuna Mălureni, care formează acea obște, dar din tabela acestei obști, se constată că cei trei frați Vasilescu: Ion, Constantin și Petre sunt trecuți fiecare în mod separat în lista moșnenilor cu cota parte ce li se cuvine din dreptul fostului lor părinte decedat și prin urmare, între ei nu pot fi socotiți a fi în stare de indiviziune, ei ne mai fiind astăzi comostenitori neîmpărțiți pe urma părintelui lor, ci numai membri ai unei obști, fiecare cu drepturile sale separate;

Că prin cuvintele „comostenitori indivizi” ce locuiesc la țară legiuitorul nu s'a referit decât la succesorii neîmpărțiți cari au drepturi într'un imobil agricol aflat în stare de indiviziune, drepturi bazate pe moștenire, iar nu la membrii unei obști cari au drepturi personale asupra patrimoniului obștii; că dacă recurentul se află în adevăr în indiviziune cu fratele său Ion, aceasta provine din faptul că amândoi sunt membri ai aceleiași obști, iar nu că sunt împreună comostenitori neîmpărțiți încă în succesiunea autorului comun; că, dar, debitorul recurent nu întrunește condițiunile art. 1 punct. B alin. a din legea lichidării datoriilor pentru a beneficia de dispozițiunile acestei legi;

Că, continuă Curtea de fond, debitorul recurent nu întrunește nici condițiunea din punctul B alin. b din menționatul articol, deoarece făcându-se calculul veniturilor sale personale, nu se dovedește că venitul său agricol reprezintă cota de 30% din cuantumul total al veniturilor; căci deși art. 1 punctul B din lege prevede că în calculul veniturilor debitorului se va ține seama de matricolele fiscale și de calculul făcut cu prilejul impozitului global pe anul 1935, venit care, din aceste matricole rezultă că este de 79.100,

totuși nimic nu împiedică pe creditori a produce alte dovezi contrarii din cari să se constate că sumele trecute în actele fiscale sunt neexacte sau că debitorul a fraudat fiscalul; or, cum fraudă corupe totul, debitorul care a reușit să obțină o impunere, în dauna fiscalului, întemeiată pe fraudă ce a săvârșit, inducând în eroare fiscalul asupra veniturilor sale reale, nu se poate prevala de fraudă sa pentru a obține beneficiul conversiunii, de astădată în dauna creditorilor săi; că deci, în speță urmează a se refăce calculul veniturilor reale ale recurentului pe anul 1933 pe temeiul actelor și dovezilor prezentate;

Că pentru a se putea constata dacă debitorul are un venit agricol de 30% din cuantumul total al veniturilor sale personale, trebuie a se scădea mai întâi din acest cuantum venitul locuinței debitorului precum și o sumă de 80.000 lei provenind din lefuri, pensii, etc., dar nu se vor face și scăderile prevăzute de art. 60 din legea contribuțiilor directe, cum pretinde debitorul, această scădere nefiind prevăzută de legea lichidării datoriilor și urmând a fi operată numai în ce privește raporturile dintre fisc și contribuabili cu prilejul impunerilor;

Că în speță se constată din actele prezentate că pensia lunară netă pe anul 1933 a debitorului recurent a fost de 12.294 lei, deci totalul pensiei anuale a fost de lei 147.528, iar venitul personal agricol al debitorului pe 1933 este de 9375 lei; că venitul debitorului în anul 1933 fiind astfel de 147.528 lei provenind din pensii și 9375 lei venit agricol, deci în total de 156.903 lei, din care scăzându-se suma de 80.000 lei, prevăzută de lege, rezultă suma de 76.903 lei, în raport cu care sumă cota de 30% lei ar fi de 23.070 lei; cum însă venitul agricol al recurentului este numai de 9375 lei, deci mai puțin decât 30% din totalul veniturilor, urmează că recurentul nu întrunește nici condițiunea prevăzută de art. 1 punct. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor;

Având în vedere că prin motivul I de casare se impută Curții de Apel că ar fi violat și interpretat greșit art. 1 punctul B alin. a din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, art. 36 și 46 din codul silvic și art. 7 și 8 din legea modificatoare a acestui cod din 1920 și ar fi comis un exces de putere, o denaturare de acte și o omisiune esențială prin aceea că nu consideră pe recurent ca aflându-se în indiviziune pe motiv că fiecare din membri obștei din comuna Mălureni este trecut în tablou cu cota parte ce i se cuvine, deși starea de indiviziune a moșnenilor continuă chiar dacă s'ar fi făcut împărțeala; apoi prin aceea că nu se pronunță asupra stărei de indiviziune asupra celor două mori și constată că recurentul s'a împărțit cu fratele său Jean Vasilescu, deși aceasta nu rezultă din probele administrate;

Considerând că, după cum s'a arătat, Curtea de Apel a constatat în fapt, în baza actelor dela dosar, pe care le-a interpretat în mod suveran și fără denaturare, că prin actul de transacție înscris la Tribunalul Argeș la nr. 1725 din 1912, recurentul s'a împărțit cu frații săi rămânând în stare de indiviziune numai cu moșnenii din comuna Mălureni cari formează acea obște, de unde rezultă că implicit Curtea de Apel a constatat că recurentul s'a împărțit și cu privire la cele două mori, și prin urmare imputarea ce se aduce Curții că ar fi denaturat actele dela dosar și că nu s'ar fi pronunțat asupra susținerii recurentului că se

mai găsește în indiviziune cu privire la două mori și ar fi comis astfel și omisiune esențială, nu este întemeiată;

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor acordând prin art. 1 punctul B alin. a dreptul de a beneficia de dispozițiile sale și acelor debitori, cari au un comostenitor indiviz care locuiește în mod efectiv, într-o comună rurală, prin aceasta nu s'a referit și nici nu s'a putut referi la indiviziunea în care se află membrii unei obști din cele prevăzute de codul silvic, cum este și în cazul de față și prin urmare Curtea de Apel atunci când a considerat starea de indiviziune în care se găsește recurentul cu Obștea comunei Mălureni, ca una ce nu intră în înțelesul indiviziunii prevăzute de textul menționat, a făcut o bună aplicațiunea a acestui text, așa încât motivul I de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului II de casare :

Violare și greșită interpretare a alin. b de sub lit. B al art. 1 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934, exces de putere, incompetență, nemotivare și denaturarea actelor dela dosar.

Intr'adevăr din redacțiunea art. 1 rezultă neîndoelnic că legiuitorul s'a referit la impunerea globală a anului 1933, adică la matricola fiscală ce fixează impozitul global al aceluși an; și această pentru ca justiția să se aplece în fața unei cifre definitiv stabilite; așa că Curtea de Apel violează dispozițiile categorice al acestui articol, când hotărăște că în speță urmează a se reface calcularea veniturilor reale ale mele pe anul 1933 și comite și o denaturare de acte și nemotivare când zice că eu (debitorul) am fraudat fiscul, fără a arăta pe care act se bazează. Mai mult, am depus la dosar un certificat al Administrației Sectorului I Galben, care certifică că la impozitul meu global s'a ținut socoteală de toate normele din legea contribuțiilor directe, operându-se cu alte cuvinte de drept și din oficiu scăderile prescrise de această lege, fiind declarate la timp conform legii. Curtea nu se pronunță de loc asupra acestui certificat, făcând o omisiune esențială întru cât dacă s'ar fi ținut socoteala de el, ar fi văzut că nu este la mijloc nicio fraudă, că fiscul n'a avut nicio daună și deci nu putea fi vorba de fraudă, ce ași fi comis-o eu cu pensia mea, pe care mi-o dădea Fiscul lunar.

Mai mult, Curtea depășește competența sa, săvârșind un exces de putere, prin faptul că Curtea refăcând calcularea veniturilor la global pe anul 1933 a făcut-o ca instanță de drept comun, nu ca instanță fiscală, și această refacere nu este de competența instanțelor de drept comun, rolurile fiscale se fac de instanțele fiscale și chiar dacă ar fi fraudă la mijloc, încă refacerea rolurilor din cauza fraudei se face tot de instanțele fiscale cu normele de atac ale legii fiscale; așa că Curtea depășește competența sa când reface rolul. Ea dacă constată fraudă, trebuia să înainteze dosarul instanței fiscale pentru a face impunerea. De altfel în legea conversiunii nu se vede nicăeri că ea, această lege a lărgit competența instanțelor de drept comun pentru a se putea transforma și în instanțe fiscale.

Având în vedere că prin acest motiv se impută Curții de Apel că ar fi violat și interpretat greșit art. 1 punct. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor agricole, ar fi comis un exces de putere, nemotivare și denaturare de acte și omisiune esențială și ar fi judecat fără competență, prin aceea că nu a luat ca bune cifrele din matricolele fiscale ce fixează impozitul legal pe anul 1933, și a refăcut calculul veni-

turilor reale ale recurentului pe motiv că el ar fi fraudat fiscul, deși facerea acestui calcul era numai de competența instanțelor fiscale și nici nu s'a pronunțat asupra certificatului prezentat de recurent pentru a dovedi că la impozitul său global s'a ținut seama de toate normele din legea contribuțiilor directe;

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor prevăzând prin art. 1 punctul B alin. b că în calcularea veniturilor debitorului se va ține seama de matricolele fiscale și de calculul făcut cu prilejul impozitului global pe anul 1933, prin aceasta n'a interzis instanțelor de judecată care, judecând acțiunea, sunt competente să judece și excepțiunea, să admită creditorului să facă dovada, că sumele declarate de debitor la fisc în scopul stabilirii impozitului său global nu sunt exacte, și să reface calculul veniturilor reale, singurele care pot fi luate în considerare din punct de vedere al aplicării dispozițiilor legii pentru lichidarea datoriilor și prin urmare în speță, Curtea de Apel a fost autorizată să admită cererea creditorilor și, constatând că venitul declarat la fisc nu este exact, să stabilească venitul real al recurentului, așa că este neîntemeiată imputarea ce se aduce Curții de Apel în această privință;

Că, în ce privește omisiunea Curții de Apel de a se pronunța asupra certificatului prezentat de recurent, această omisiune nu este esențială, deoarece Curtea de Apel, constatând care sunt veniturile reale ale recurentului și găsind că legea pentru lichidarea datoriilor nu admite alte scăderi decât pentru locuință precum și o sumă de 80.000 lei, implicit a considerat ca neconcludent acel certificat care privea scăderile de altă natură, făcute de autoritățile fiscale.

Că astfel fiind, criticile aduse deciziei Curții de Apel prin motivul II de casare sunt de asemenea neîntemeiate.

Asupra motivului III de casare :

Exces de putere, violarea dreptului de apărare, violarea art. 60 și 61 din legea contribuțiilor directe, nemotivare și omisiune esențială.

Intr'adevăr chiar dacă ar fi întemeiată interpretarea ce o dă Curtea alin. b de sub lit. B al art. 1 din legea din 7 Aprilie 1934 în sensul că calcularea veniturilor la global pe 1933 se poate reface la instanțele de conversiune, îndepărtând matricolele fiscale și nesocotind competența instanțelor fiscale însă recalcularea acestor venituri se face potrivit normelor din legea contribuțiilor directe, adică operându-se de drept și din oficiu scăderile prescrise de această lege; adică prescrise de art. 60 alin. B (treimea din pensie) prescrise de art. 61 din legea contribuțiilor și chirografare, și impozitele cuvenite la veniturile ce intră în compunerea globalului. Or, Curtea de Apel zice în mod eronat că din cantumul total al veniturilor mele personale trebuie să se scadă numai 80.000 lei și venitul locuinței mele dela țară. Aceasta este o eroare grosieră, deoarece legea conversiunii nu vorbește de veniturile brute ci de veniturile așa cum au servit ele la calcularea venitului global pe anul 1933.

Așa încât Curtea, violând art. 1 alin. b de sub lit. B al legii conversiunii, violează în același timp și principiile statornicite în art. 60 și 61 din legea contribuțiilor directe pe care nu le aplică când reface calcularea impozitului global.

Mai mult, Curtea violează și dreptul sfânt de apărare, căci Curtea pășește la refacerea calculului veniturilor reale din 1933, fără să ne pună în discuțiune această chestiune de

fapt mulțumindu-se să țină socoteală numai pe actele prezentate de soții Budeanu, fără a motiva de ce ne înlătură actele noastre dela prima instanță și fără să motiveze un singur cuvânt pentru ce înlătură considerentele de drept și de fapt ale tribunalului.

Dacă Curtea avea în vedere certificatul Judecătoriei Pitești dela pagina 212 cu nr. 10.610 din 1935, cum și actele discutate de tribunal, vedea că veniturile mele agricole erau cu mult mai mari și puteam obține cota de 30% cerută de legea conversiunei.

Nefăcând aceasta a comis o omisiune esențială, căci fiecărui stânen îi corespunde 3 pogoane, nu un pogon după cum se vede din concluziunile dela tribunal.

Având în vedere că prin acest motiv se impută Curții de Apel că ar fi comis un exces de putere, o nemotivare și omisiune esențială și ar fi violat dreptul de apărare și art. 60 și 61 din legea contribuțiilor directe prin aceea că, refăcând calculul veniturilor recurentului, nu a făcut scăderile prevăzute de legea contribuțiilor directe și nu a pus în discuția părților chestiunea refacerii acestor venituri;

Considerând că legea pentru lichidarea datoriilor prevăzând că din venitul total al debitorului se va scade 80.000 lei din venitul locuinței, prin aceasta a exclus orice alte scăderi, deci și scăderile pe cari autoritățile fiscale le-ar putea face în baza legii contribuțiilor directe cu ocazia fixării impozitului, și prin urmare în speță Curtea de Apel cu drept cuvânt nu a scăzut din venitul total al recurentului alte sume afară de cele prevăzute de legea lichidării datoriilor;

Considerând că, este neîntemeiată și imputarea ce se aduce Curții de Apel că ar fi refăcut venitul recurentului fără ca această chestiune să fi fost pusă în discuția părților, deoarece din dosar se constată că înaintea Curții de Apel ambele părți au discutat această chestiune.

Că astfel fiind, criticile aduse deciziei Curții de Apel prin motivul III de casare sunt de asemenea nefondate și prin consecință recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE S. II-a

Audiența dela 15 Ianuarie 1935

Președenția d-lui N STĂNILĂ, consilier

Filip Alexandru și a.

Decizia nr. 97 Dosar nr. 2565/935

Decisiune pronunțată de o instanță de judecată. Proces-verbal al desbaterii principale nesemnat de președinte. Nulitate. Art. 245 din legea de organizare judecătorească. Art. 331 și 332 pr. pen. ard.

Dacă art. 245 din legea de organizare judecătorească prevede că este nul orice act eșit dela Curte sau tribunal necontrasemnat de grefier sau ajutorul său, cu atât mai mult va fi nul un act nesemnat de președintele complexului de judecată, care prin semnătura sa să autenticitatea cuprinsului actului.

Curtea,

Asupra recursurilor introduse de către acuzații Filip Alexandru, Vincze Andrei lui Ioan, Vincze Andrei lui Boros și apărătorii speciali, în contra deciziei cu nr. 158 din 1935 a Curții de Apel Cluj s. III-a, prin care — menținându-se sentința primei instanțe — primul acuzat a rămas condamnat la 4 ani

temniță grea pentru crimele de leziuni corporale grave prevăzute și pedepsite de art. 301 teza I, 306, 96 și 99 c. pen. cu aplicația art. 91 c. pen., cel de al doilea și al treilea acuzat la câte un an și trei luni reclusiune, pentru crimă de leziuni corporale grave prevăzută și pedepsită de art. 301 teza I și 302 alin. I teza I c. pen. cu aplicația art. 91 c. pen.:

Având în vedere că din dosarul cauzei se constată că procesul-verbal al desbaterii principale, ce a avut lor în ziua de 8 Februarie 1935 înaintea Curții de Apel Cluj s. III-a, este nesemnat de către președintele complexului ce a prezidat desbaterea;

Considerând că din cuprinsul art. 331, 332, pr. pen. rezultă că instanțele de fond sunt obligate să încheie după desbaterea principală a fiecărei cauze penale un proces-verbal semnat de președintele complexului de judecată și grefierul respectiv, prin care să se constate cele petrecute la desbaterea principală;

Considerând că încheierea acestui proces-verbal, constituie o formalitate esențială, în scopul de a se putea controla de instanțele superioare dacă la pronunțarea hotărârei, instanța de fond s'a constituit cu aceeași magistrați ca și la desbaterea primăriei, cum și dacă s'a ținut seama la soluționarea procesului, de cele petrecute la desbaterea principală;

Considerând că pentru ca cuprinsul procesului-verbal să poată face dovada celor petrecute la desbaterea principală și să aibă putere legală, trebuie să fie semnat de președintele și grefierul respectiv conform cu cerințele art. 322 pr. pen.;

Că, prin urmare, când se constată, ca în speță, că procesul-verbal al desbaterii principale este nesemnat de președinte, urmează că este nul și prin consecință și deciziunea pronunțată în cauză este nulă neavând bază legală;

Că de altfel dacă art. 245 din legea de organizare judecătorească — unificată — prevede că este nul orice act eșit dela o Curte sau tribunal, necontrasemnat de grefier sau ajutorul său, cu atât mai mult va fi nul un act nesemnat de președintele complexului de judecată, care prin semnătura sa dă autenticitate cuprinsului actului;

Că, dar, din oficiu, în baza nulității dela art. 381 pct. 5 pr. pen., casează deciziunea cu nr. 158 din 1935 a Curții de Apel Cluj s. III-a, cu trimitere la aceeași instanță spre o nouă judecată, fără a se mai lua în discuțiune recursurile de față devenite în urma acestei soluțiuni fără obiect.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE S. II a

Audiența dela 11 Februarie 1936

Președenția d-lui CONST. GH. RĂTESCU, președinte

Florea M. Ionescu ș. a.

Deciziunea nr. 44 Dosar nr 5635/935

Competință. Cărăuș. Sustragere din lucrurile încredințate a le transporta. Faptul constituie un furt, care este de competența judecătoriei. Art. 323 și 309 alin. 4 cod. pen. Art. 53 din legea jud. de ocoale.

Faptul cărăușului de a sustrage parte din lucrurile încredințate lui în această calitate, constituie, nu delictul de abuz de încredere, cum greșit a hotărât judecătoria de ocol, ci delictul de furt, pedepsit de art. 309, alin. 4 codul penal.

Prin urmare, conform art. 53 din legea judecătorilor de ocol, este de competența judecătoriei, iar nu a tri-

Judecătoria, cum pe nedrept și-a declinat competența judecătoria.

Curtea.

Asupra cererii Parchetului Trib. Mehedintzi, de a se da un regulament de competență în cauza privitoare pe Florea M. Ionescu și alții:

Având în vedere că Judecătoria rurală Cușmir, prin cartea de judecată penală nr. 555 din 1934, și-a declinat competența de a judeca acțiunea penală deschisă contra lui Florea Ionescu și alții, pe motiv că fapta ce li se impută s'ar încadra în dispozițiunile art. 323 cod. penal ce excede competența sa;

Că Tribunalul Mehedintzi s. II-a prin sentința corecțională nr. 1449 din 1935, își declină competența arătând că faptul ce se impută inculpaților constituie delictul prevăzut și penal de art. 309, alin. 4 cod. penal;

Considerând, față cu cele mai sus expuse, că se găsește întrerupt cursul justiției printr'un conflict negativ de jurisdicțiune ivit între o judecătoria de ocol și un tribunal, ambele pronunțându-se prin hotăriri definitive, și că în asemenea condițiuni acestei înalte instanțe îi revine sarcina de a pronunța în cauză un regulament de competență în conformitate cu dispozițiunile art. 525 proc. pen.;

Având în vedere că din cercetarea dosarului și examinarea depozițiilor martorilor audiați înaintea instanțelor de fond, rezultă că inculpații Fotică Iosin, Agângă, Florea Ionescu și C. Mariucă, în calitate de cărași, au încărcat în căruțele lor ovăzul pentru care reclamantul D. M. Burileanu, îi angajase, cu obligațiunea de a-l transporta din comuna Recea la Gorla Mare. Pe drum, zișii inculpați s'au despărțit de convoiul celorlalte care, ce erau însoțite de conducătorul administrației moșiei, dând bice cailor și pe drum au sustras din ovăzul ce aveau în căruțe, predând la destinație o cantitate mai mică, iar restul și l-au însușit în folosul lor;

Considerând că faptul cărașului, de a sustrage parte din lucrurile încredinate lui în această calitate, constituie, nu delictul de abuz de încredere — precum greșit a hotărât judecătoria de ocol —, ci delictul special de furt, încadrat de legiuitor, în mod expres, în dispozițiunile art. 309 alin. 4, cod. penal, întrunind toate elementele cerute de acest text;

Că, astfel fiind, în conformitate cu dispozițiunile art. 53 din legea judecătoriilor de ocol, urmează a se regula competența în favoarea judecătoriei de ocol rural Cușmir, care va proceda la judecarea pricinii.

Pentru aceste motive, Curtea, admite cererea, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 27 Noembrie 1935

Președinția d-lui VESP. ERBICEANU, consilier

Frantz Szarvas și a. cu Fabrica de Zahăr Hecani

Decizia nr. 1946 Dosar nr. 2106/935

Legea contractelor de muncă. Obligațiuni de ordine și de disciplină prevăzute de întreprindere. Nerespectarea lor de salariat. Culpă. Desființarea contractului individual de muncă. Art. 51 și 74 din legea contractelor de muncă.

Art. 51 alin. b din legea asupra contractelor de muncă prevede că salariatul este obligat de a se conforma dispozițiilor de ordine și de disciplină stabilite de întreprindere, iar art. 74 alin. c. din aceeași lege prevede că între cazurile, limitativ enumerate de acest text

pentru desființarea contractului individual de muncă, este și acela de culpă din partea uneia din părți în executarea obligațiilor legale sau contractuale.

Prin urmare, când instanța de fond constată în fapt că salariații au săvârșit o culpă în îndeplinirea obligațiilor lor legale, prin aceea că s'au opus dispozițiilor de ordine și disciplină stabilite de patron, de a marca ceasul de control — face o bună aplicațiune a textelor de mai sus.

Curtea.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, reclamantii Francisc Szarvas și Geza Szarvas, mecanici, prin acțiunile lor introduse la Judecătoria Mixtă Suceava, contra părții Fabrica de zahăr S. A. în Hecani, au cerut obligarea părții la plata — primul a sumei de 82.620 lei, secundul a sumei de 83.870 lei — pentru ruperea intempestivă a contractului de muncă încheiat cu ei;

Judecătoria, prin cărțile de judecată nr. 314 și 398, pronunțate în ziua de 11 Mai 1933, a respins ambele acțiuni, găsind că reclamantii s'au făcut vinovați de acte de nedisciplină, care a autorizat pe părți să-i poată concedia fără preavis conform cu art. 51 și 74 din legea contractelor de muncă;

Tribunalul Suceava s. I-a, prin sentințele nr. 97 și 97 bis — atacate cu prezentul recurs — a menținut cărțile de judecată respingând apelurile reclamantilor.

Având în vedere motivul I de casare astfel formulat:

1. — Eroare grosieră de fapt, denaturarea convenției părților și a faptelor decisive, comise prin aceea că tribunalul stabilește că ceasul de control a fost introdus ca o măsură de control, desconsiderând faptul, că ceasul de control a stat în magazia fabricei din toamna anului 1930 până în Aprilie 1931, nefiind întrebuințat, după chiar mărturisirile directorului general Tilleman, în timpul campaniei, ci abia introdus două zile înaintea concedierii noastre.

Instanța de apel comite o eroare grosieră de fapt, dacă stabilește, că ceasul de control ar fi fost introdus ca o măsură de control, când însuși directorul intimatei declară că întrebuințarea ceasului de control în timpul campaniei ar fi cauzat o stingherire a bunului mers al fabricei. Controlul lucrătorilor în oricare întreprindere se face atunci când fabrica este în plină funcțiune. În asemenea împrejurări și considerând că ceasul de control a stat neîntrebuințat dela toamna anului 1930 până în prezenta concedierii recurenților, este în-în-doelnic, că măsura introducerii ceasului de control, era numai o șicană, menită să silască pe recurenți, să părăsească întreprinderea intimată. Pe cine vroia să controleze direcțiunea fabricei după campania de zahăr pe cei câțiva ingineri sau funcționari tehnici rămași în urma tuturor lucrătorilor, doar este lucru știut că în fabricile de zahăr, după campanie, rămân numai câțiva funcționari tehnicieni, care se ocupă cu curățirea și demontarea mașinilor, stabilirea făcută de Tribunalul Suceava, că este neverosimil, ca o întreprindere mare cum este fabrica pârîtă, să introducă un ceas de control numai pentru șicanarea lucrătorilor, este greșită și se află în contradicție cu însuși mărturisirile părții și ale directorului ei de care mărturisiri instanța de fond era legată (§ 266 proc. civ. buc.) admis fiind că contractul recurenților trebuia să mai dureze încă 9 luni de zile, și cum fabrica închease tocmai atunci cartelul cu celelalte fabrici de zahăr, de sigur n'au mai avut nevoie de acești lucrători calificați, și să-i plătească — fără a avea nevoie de ei — 170.000 lei ceea ce nu-i prea convenea. Dar când a avut nevoie de ei, au trimis tele-

grame până al Arad pentru angajarea lor. Dar dacă cercetăm mai de aproape depozițiile părților și ale martorilor, coroborate cu faptul că ceasul de control a stat în magazia fabricei timp de 5 luni de zile și a fost pus în funcțiune tocmai după terminarea campaniei de zahăr și în timpul încheerii cartelului, obligându-se fabrica pârîtă cu această ocazie să nu mai lucreze în viitoarea campanie pentru care au fost angajați recurenții — fapte admise și de adversară — rezultă clar, că acest procedeu din partea fabricii pârîte era făcut cu intenție doloasă și cu un scop prea transparent. O astfel de măsură, care nu este dictată de necesitățile bunului mers al întreprinderii, ci a fost o simplă șicană, nu poate constitui o dispoziție de ordine și disciplină, și în consecință chiar neobservarea unei astfel de măsuri șicanoase și dolosive nu poate fi considerată ca o călcare a dispozițiilor contractuale sau legale ale salariaților. Nu orice dispozițiune dictată de patron constituie o obligație imperativă pentru salariați, sancționată cu concedierea întempestivă, ci instanța judecătorească sezizată trebuie să cerceteze în concreto astfel de măsuri spre a verifica, dacă sunt juste și puteau să fie impuse într-adevăr salariaților. Și rezultatul acestor cercetări ar fi putut să fie numai că n'a existat în realitate nicio măsură de ordine sau disciplină călcată de recurent, luându-se în considerare chiar numai faptele admise de pârîtă.

Considerând că în legătură cu acest motiv de recurs, tribunalul, în temeiul depunerii martorilor și a interpretării fără denaturare a pieselor dela dosar, constată în fapt că, introducerea ceasului de control nu este alta decât o măsură de ordine și de disciplină; Că, față de aceste stabiliri, tribunalul argumentează că susținerile reclamantilor, cum că ceasul de control a fost introdus în scop ca pârîta să aibă o cauză pentru rezilierea contractului încheiat cu ei, nu are niciun temei;

Considerând că constatările sus arătate, fiind făcute prin o justă interpretare și apreciere a pieselor dela dosar și a probelor administrate, motivul referitor la eroare gravă de fapt și denaturarea convențiunii, prin care se combate dreptul de apreciere și interpretare al instanței de fond, este neîntemeiat, el raportându-se la chestiuni de fapt suficient motivate, necenzurabile de înalta Curte;

Având în vedere și motivul II de casare astfel formulat:

2. — Exces de putere, omisiuni esențiale și violarea art. 79 alin. III și 56 alin. II din legea asupra contractelor de muncă, prin aceea că cu toate că instanța de apel și-a însușit jurnalul probatoriu al complexului din 7 Decembrie 1933, n'a administrat probele în direcția dovedirii unei culpe grave cerută de art. 79 alin. III din legea asupra contractelor de muncă; interpretând și violând art. 56 alin. II din legea citată și § 266 proc. civ.;

Partea pârîtă a reziliat contractul nostru în mod unilateral susținând că am fi contravenit dispozițiilor art. 51 lit b fiind deci în drept conform art. 74 lit. c să-l rezilieze. Dar în cele ce urmează vom dovedi că Tribunalul Suceava a violat texte de lege interpretându-le greșit. În primul rând stabilește instanța de apel că nemarcarea cartelelor de control însemna o călcare a obligațiilor legale conform art. 74; această părere este profund greșită. Ne-am declarat gata să marcăm prin intermediul portarului aceste bilete, tot așa cum a marcat și Iosif Omasta, maistrul zahărului, deci un funcționar tehnic ca și noi. Datoria instanței de apel era să cerceteze, în conformitate cu art. 79 alin. III din citata lege, dacă nemarcarea constituie o culpă destul de gravă pentru a justifica rezilierea unilaterală și întempestivă a contractului

și în caz negativ, trebuia să admită acțiunea. Și nefăcând acest lucru, a comis o violare a acestui text de lege. Că doar soarta unor lucrători nu poate să rămână la cheremul unor industriași cari caută numai să scoată un cât mai mare profit lezând astfel drepturile câștigate prin contract de niște funcționari. De altfel reese expres din depoziția directorului general Tilleman, făcută înaintea tribunalului, că direcțiunea obișnuia să „amendeze” pe muncitori și funcționari, atunci când au contravenit unor obligațiuni de disciplină. Dar de ce n'au aplicat și în cazul de față dispozițiunile art. 56 alin. II ? Este într-adevăr nemarcarea personală a biletelor de control o culpă atât de gravă încât direcțiunea s'a văzut nevoită să recurgă imediat la ultima armă, adică la concediere ? Doar datoria tribunalului era să cerceteze toate acestea și să aplice în mod just dispozițiunile legii asupra contractelor de muncă. Tribunalul a uitat complect că ne bazăm pe un contract cu durată determinată și că pentru justificarea ruperii întempestive a acestui contract din partea intimitei, trebuie să fie dovedită în sarcina noastră o vină. Ruperea înainte de expirare a unui contract nu poate să fie lăsată la aprecierea absolută a unei părți, interesată prin firea lucrurilor, de altfel însuși caracterul reciproc obligator al contractului bilateral, cum este cel de muncă, ar fi desființat. Trebuia deci dovedit din partea intimitei, care desființase contractul înainte de expirarea contractului, că existase o vină în sarcina noastră și încă una destul de gravă, pentru a motiva măsura alungării împotriva noastră; invocarea din partea intimitei a unei oricare măsuri „de ordine”, ca justificare a eliminării noastre nu înseamnă încă dovedirea unui motiv legiuit de concediere, întru cât intimata nu este față de noi o instanță judecătorească, care pronunță hotărîri, ci tot numai o parte contractantă, egală cu noi, în a cărei voință și liberă apreciere nu poate fi lăsată deciziunea asupra soartei contractelor noastre. Neadministrarea probelor, odată admise de aceeași instanță, cu jurnalul interlocutoriu din 7 Decembrie 1933, înseamnă un viciu esențial care are drept urmare nulitatea sentinței de apel (Cas. II, nr. 974 din 1933).

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 51 alin. b din legea asupra contractelor de muncă, salariații este obligat de a se conforma dispozițiilor de ordine și de disciplină stabilite de întreprindere;

Având în vedere că art. 74 alin. c din aceeași lege, prevede că între cazurile limitativ enumerate de acest text, pentru desființarea contractului individual de muncă, este și acela de culpă din partea uneia din părți în executarea obligațiilor legale sau contractuale;

Având în vedere că, în speță, atât prima instanță, cât și instanța de apel, în baza depozițiilor martorilor audiați, constată în fapt și motivează că recurenții de azi au săvârșit o culpă în îndeplinirea obligațiilor lor legale, prin faptul că s-au opus dispozițiilor de ordine și disciplină stabilite de pârîta — intimata respingând cu îndârjire de a marca la ceasul de control introdus de numita;

Considerând că în asemenea situațiune de fapt și față de dispozițiunile art. 74 mai sus citat, tribunalul a făcut o bună aplicațiune și interpretare a acestui text de lege, când a considerat desființat deplin drept contractul individual de muncă existent între recurent și intimată, numitul text necerând pentru desființarea contractului o culpă gravă, ci pur și simplu culpa uneia din părți, în speță a recurenților;

Că, rău și fără temei legal, se plîng recurenții că tribunalul ar fi violat art. 79 alin. III din legea contractelor de muncă, când tribunalul nu s'a sprijinit pe

acest text de lege, pe care nici n'avea de ce să-l aplice — căci, acesta tratând — ca următor art. 78 din lege — despre materia contractelor de muncă cu durată nedeterminată, nu era aplicabil în speță, unde este vorba de un contract cu durată determinată;

Că, de asemenea, rău și fără temei se plâng recurenții de o greșită interpretare și violare a art. 56 alin. II din legea contractelor, pe care, cu drept cuvânt, nu l'a aplicat de loc tribunalul; că, într'adevăr, acest text de lege dă patronului facultatea să aplice amenzi în caz de neexecutarea dispozițiilor de ordine și disciplină, dar nu îl obligă la aplicarea lor, — patronul putând fi liber să aplice amenzi sau să facă uz de celelalte drepturi ale sale legale, în cazul când intervin asemenea acte de indisciplină, — cum de altfel a procedat în speță;

Că, rău se plâng recurenții că tribunalul n'a executat jurnalul din 7 Decembrie 1933, — tribunalul, în temeiul § 463 combinat cu 277, alin. 2 din proc. civ. buc., având dreptul de a nu mai lua în cercetare zisul jurnal; de altfel executarea aceluși jurnal devenea inutilă soluționării cauzei, în speță interesând culpa simplă — pe care a și contestat-o tribunalul în sarcina recurenților, — și nu culpa gravă, menționată în citatul jurnal;

Că, dar și motivul II de casare este în întregime neîntemeiat, așa că, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 3 Aprilie 1935

Președenția d-lui AUREL LĂRESCU, președinte

*Eugen Gheorghiu cu Soc. de Asigurări Generale „Agronomul”,
Decizia Comercială nr. 50 Dosar nr. 2380/932*

Contract de asigurare. Înștiințarea Societății de modificarea imobilului asigurat. Mijloc de apărare în apel. Art. 970 și 977 c. civ. Art. 327 pr. civ.

1. — *Clauza din contractul de asigurare, prin care asiguratul este obligat să declare asigurătorului modificările pe care intenționează să le aducă bunului prevăzut în contract, are de scop să-l pună în măsură a cunoaște exact întinderea riscurilor pe care și le asumă. Este perfect indiferent dacă declarația e făcută personal de asigurat sau de altă persoană pentru dânsul, de vreme ce termenul și condițiunile din contract privind declarația au fost respectate și scopul atins.*

2. — *Când la acțiunea reclamantului părțitul ridică o excepțiune pe care instanța gășind-o întemeiată o reține și respinge acțiunea, reclamantul se poate servi în apel de mijloace noi de apărare, în sensul art. 327 din pr. civ., pentru a combate excepțiunea ridicată de părțit și refiutată de prima instanță.*

3. — *Mențiunea din polița de asigurare că daunele vor fi suportate de mai multe societăți, deși asiguratul n'a contractat și plătit primele decât la una din ele, n'are consecință juridică asupra acțiunii sale, îndreptată împotriva acelei societăți, și dela care are dreptul să pretindă totalitatea daunelor provenite din sinistru.*

Curtea,

Asupra apelului făcut prin petițiunea primită pe lângă adresa Tribunalului Ilfov s. I com. înregistrată la nr. 13.351 din 1932, de către Eugen Gheorghiu, domiciliat în Bârlad str. Lambrinilor nr. 14, în contra sentinței comerciale nr. 1604 din 1932 a Tribunalului Ilfov s. I-a com., prin care i s'a respins

ca nefondată acțiunea introdusă în contra intimitei Societatea anonimă de asigurări generale „Agronomul” cu sediul în București, str. Lipscani nr. 12:

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele:

La 19 Octomvrie 1929, apelantul Eugen Gheorghiu, în calitate de creditor ipotecar al debitorilor săi Ștefan și Ioana Damian, asigură la Societatea Anonimă de Asigurări Generale Arad „Agronomul” moara acestora din comuna Nucești, județul Prahova, pentru suma de 280.000 lei, pe termen de un an, începând dela 19 Octomvrie 1929 până la 19 Octomvrie 1930, liberându-i-se polița de asigurare cu nr. 154.912.

În noaptea de 22 Iunie 1930, un incendiu distrugând moara, a doua zi la 23 Iunie 1930, apelantul Eugen Gheorghiu aduce cazul la cunoștința societății înfimate cerându-i lichidarea daunei cauzate.

La 2 August 1930, societatea intimată aduce la cunoștința apelantului, că dauna încercată de aceasta prin incendiul din noaptea de 22 Iunie 1930 a fost stabilită de lichidatorul societății la suma de 81.786 lei, sumă pe care însă societatea nu i-o poate plăti apelantului, întru cât lichidatorul societății a constatat cu ocazia stabilirii daunei, că, deși în oferta de asigurare apelantul a arătat că toate construcțiunile dela moară sunt acoperite cu tablă, totuși o parte din ele sunt acoperite cu stuf.

La 18 August 1930, apelantul, ca răspuns la scrisoarea din 2 August 1930 a societății, contestă că parte din construcțiile asigurate ar fi acoperite cu stuf, fiind toate acoperite cu tablă și declară fără efect expertiza lichidatorului societății, întru cât nu a fost încunostiințat pentru a putea lua parte la faceura ei, după cum prevede art. 1 al Cap. VII din polița de asigurare.

La 29 Noemvrie 1930, în urma cererii apelantului, încunostiințată de Trib. Tutova s. I-a, inginerul Carol Rossie directorul Uzinei Electrice din orașul Bârlad, numit expert de tribunal pentru a stabili dauna încercată de apelant, o stabilește la suma de 229.600 lei, iar la 22 Decemvrie 1930, apelantul Eugen Gheorghiu cheamă în judecată pe societatea intimată, pentru a fi obligată să-i plătească drept daune de incendiu suma de 229.600 lei, stabilită de expert, cu procente legale de la 22 Iunie 1930, data ex'gibilității daunelor și cheltueli de judecată, cerere care fiindu-i respinsă de tribunal, ca nefondată prin sentința cu nr. 1604 din 1932, Eugen Gheorghiu introduce apelul de față.

Având în vedere că apelantul susține că greșit i-a fost respinsă acțiunea de tribunal, pe considerațiunea că nu s'ar fi conformat dispozițiilor cap. V § 1 alin. a din polița de asigurare, potrivit cărora era obligat ca, cu 3 zile mai înainte de a se produce să aducă la cunoștința societății intimite modificarea survenită după data asigurării cu privire la imobilele asigurate prin construirea lângă moară a unui chiler acoperit provizoriu cu stuf, întru cât, după cum se constată din scrisoarea din 25 Februarie 1930 a reprezentantului din Bârlad al societății intimite, adresată acestuia, această obligațiune a fost îndeplinită;

Având în vedere că din scrisoarea din 25 Februarie 1930, adresată societății intimite de Constantin Iov reprezentantul acesteia din Bârlad, aflată în copie la dosar, coroborată cu depozițiunile martorilor Gheorghe St. Damian și Constantin Iov, audiați de Curte, se stabilește în fapt că Gheorghe St. Damian fiul debitorilor Ștefan și Ioana Damian, vromd să construiască un chiler la moara asigurată de apelant la societatea intimată, a încunostiințat în scris, despre aceasta pe Constantin Iov agentul societății intimite din Bârlad, în numele apelantului Eugen Gheorghiu, creditorul care făcuse a-

sigurarea, semnându-l pe acesta în declarațiune, declarațiune pe care agentul Constantin Iov a trimis-o societății intimată, în aceeași zi, împreună cu scrisoarea din partea sa, în care a reprodus conținutul declarațiunii;

Că, din depozițiunile aceluiași martori, coroborate cu depozițiunile martorilor Lascăr Pufile, Vasile Matei, Virgil Mianaci, Dumitru Marcovici, Carol Mehauzer și Avram Scharf, audiați la tribunal, se stabilește în fapt, că, deși la lemnăria chilerului se lucrase mai înainte de 25 Februarie 1930, când s'a făcut declarațiunea la agentul societății, totuși construcțiunea aceasta a fost ridicată în urma declarațiunii făcute de Gheorghe St. Damian agentului Constantin Iov al societății;

Că faptul că în declarațiunea făcută în timp de către Gheorghe St. Damian, în numele creditorului Eugen Gheorghiu, al cărui conținut se vede din scrisoarea din 25 Februarie 1930, aflată în copie la dosar, acesta nu a semnat propriu, fiind semnat de Gheorghe St. Damian, aceasta nu are nicio importanță asupra valabilității declarațiunii, ceea ce este esențial fiind facerea declarațiunii, pentru ca societatea asigurătoare să fie încunostințată la vreme de riscurile pe care și le asumă, condițiune care se stabilește în fapt că a fost satisfăcută cu prisosință;

Că faptul că Eugen Gheorghiu nu a arătat înaintea primei instanțe, că a satisfăcut această cerință din polița de asigurare de a anunța societatea intimată despre modificările aduse prin adăugarea construcțiilor moarei, nu îl împiedică să o facă aceasta în apel, ca mijloc de apărare la decăderea opusă acțiunii sale de societatea intimată, explicațiunea că n'a propus-o primei instanțe constând în aceea că Eugen Gheorghiu înaintea primei instanțe nu știa despre facerea declarațiunii, aflând despre aceasta ulterior pronunțării sentinței de către tribunal când a fost adusă aceasta la cunoștință de către Gheorghe St. Damian;

Că, în ce privește afirmațiunea societății intimată, că însăși oferta de asigurare făcută de către apelant ar fi fost nesinceră întru cât, deși în realitate, parte din construcțiunile asigurate și anume, atelierul și garajul ar fi fost acoperite cu stuf, au fost declarate de apelant ca fiind acoperite cu tablă, ea este inexactă în fapt, întru cât cu nimic nu a dovedit societatea această afirmațiune a sa, din contră, din răspunsurile apelantului la întrebările ce i s'a luat coroborate cu raportul de expertiză întocmit de inginerul Carol Rossie și cu depozițiunea martorului Ștefan Damian, constatându-se în fapt că acestea au fost acoperite cu tablă de bună calitate după cum s'a specificat și în oferta de asigurare;

Că, stabilindu-se astfel în fapt că oferta făcută de asigurat societății asigurătoare a fost conformă cu realitatea faptelor și că modificarea bunurilor asigurate, prin construirea lângă moară a unui chiler a fost adusă din timp la cunoștința societății asigurătoare, aceasta este ținută la plata daunei de incendiu conform prevederilor contractului;

Având în vedere că societatea intimată susține că, în tot cazul, nu poate să fie obligată decât la plata unei cote de 30% din 2/3 din dauna suferită fără dobândă legală, întru cât numai într-o atare măsură și-a asumat răspunderea sa;

Considerând că, deși în polița de asigurare se menționează că, la asigurarea făcută de apelant participă un număr de 5 societăți, menționate în polița de asigurare și în proporția indicată în poliță, totuși întru cât, apelantul nu a contractat decât cu societatea intimată, căreia singură i-a adresat oferta sa, acceptată numai de aceasta, căreia singură i-a plătit primele de asigurare și care singură era în drept să-i ceară plata primelor și împotriva căreia singură, potrivit Cap. IX § 2 din polița de asigurare, era în drept și avea obligațiunea să întenteze acțiunea sa de desdăunare, raportul juridic fiind stabilit de apelanta Societatea de Asigurări „Agronomul”, aceasta este ținută la plata întregii daune, față de apelant,

modul și cota în care cele cinci societăți înțeleg să suporte între ele dauna încercată de apelant neinteresându-l pe aceasta.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Ștefan P. Mihăileanu, Curtea admite apelul, etc.

(ss) A. Lerescu, Constantin Pisău, Șt. P. Mihăileanu.

NOTA. — Pentru a evita orice confuzie, observăm că legea asigurărilor din 7 Iulie 1930, cu modificările din 10 Aprilie 1936 *) , nu se poate aplica speței noastre pentru că, deși prin art. 97 se conferă anumitor dispozițiuni din lege caracter retroactiv, faptele procesului nu se încadrează în ele. Nu ne putem folosi nici de art. 448—463 din codul de comerț, deoarece ne găsim în prezența unui contract de asigurare cu stipulațiuni categorice și aplicabile circumstanțelor de fapt, care ne împiedică să utilizăm dispozițiunile supletive edictate de legiuitor.

Intr'adevăr în cuprinsul contractului la Cap. V § 1, alin. a, găsim clauza de stil :

Asiguratul este dator a declara în scris modificările în termen de trei zile înainte de a se produce. Această obligațiune incumbă asiguratului indiferent dacă modificările s'au produs prin faptul ocupanților, locatarilor sau vecinilor,

iar la § 6, întâlnim sancțiunea :

În lipsa declarațiunilor prescrise prin precedentele paragrafe: 1, 2, 3 și 4 asigurarea se suspendă față de asigurat, de drept fără punere în întârziere, prin simpla trecere a termenului fixat pentru declarație și fără prejudiciul societății de a urmări plata primei.

Asiguratul Gheorghiu n'a înștiințat societatea de modificările pe care intenționau să le facă proprietarii morii și debitorii săi ipotecari soții Damian. Însă, fără știrea lui Gheorghiu și semnându-l pe dânsul, fiul proprietarilor Ștefan Damian înmânează o declarație privind modificările proiectate în termenul și condițiunile contractului, reprezentantului societății din localitate Constantin Iov. La rândul său Iov expediază declarația Centralei din București, cu următoarea scrisoare :

Bârlad, 25 Febr. 1930

Onor.

Direcțiunii a Soc. de Asigurare „Agronomul” București

Alăturat am onoare a vă remite scrisoarea d-lui Eugen Gheorghiu, clientul nostru asigurat cu polița nr. 154.912 din 1929 prin care ni se comunică că, la localul morii asigurate cu polița de mai sus, s'a construit la postul nr. 1 din poliță după grajd, un chiler care pentru moment proprietarii l-au acoperit cu stuf, urmând ca la vară să-l acopere cu tablă. Vă rugăm deci a dispune în consecință. Totdeauna vă rugăm să dispuneți a ni se trimite ștampila pentru societate pentru care am lăsat model d-lui O. Jager.

În această adăstare, vă salutăm cu toată stima,
pentru „Agronomul” Soc. de Asig. Generale.

Reprezentantul (ss) Constantin Iov

Curtea de Apel avea să lămurească în primul rând, dacă declarațiunea lui Damian a putut înlocui în raporturile societății cu Gheorghiu, declarația acestuia din urmă, astfel încât asigurarea să rămână valabilă și după efectuarea modificărilor anunțate. Adoptând

*) v. Biblioteca Legilor Uzuale, nr. 112, 211 și nr. 691 la Curierul Judiciar.

afirmativa și motivând în fapt printr-o frumoasă și strânsă argumentare logică, decizia Curții rezolvă dificultatea întemeindu-se pe art. 970 și 977 din codul civil, deși nu se referă în mod expres la dispozițiunile lor. Această soluție apare și mai întemeiată când observăm că chestiunea esențială pentru societate era să cunoască riscurile asigurării. Faptul că le-a cunoscut dela Damian în loc să le afle dela Gheorghiu, n'are nicio importanță pentru că nu i-a produs niciun prejudiciu (vezi în sensul lipsei prejudiciului din contractul de asigurare, Cas. III, dec. 146 din 19 Mai 1919 publicată în *Curierul Judiciar* 1920, pag. 592).

Dar în afară de motivarea examinată mai sus, noi credem că decizia se menține cu aceeași putere și pe dispozițiunile cuprinse în art. 987—999 din codul civil relative la gestiunea de afaceri. Gerantele Damian a făcut declarația pentru stăpânul Gheorghiu, iar reprezentantul societății când a primit și expediat declarația la București a socotit-o ca emanând dela Gheorghiu. Scrisoarea din 25 Februarie 1930, pe care am reprodus-o pentru deosebita ei importanță în rezolvarea procesului, este categorică în sensul acesta arătând precis că scrisoarea expediată este a lui Gheorghiu. Iar în ce privește ultimul element caracteristic gestiunii de afaceri: ratificarea stăpânului, acesta există de asemenea pentru că Gheorghiu și-a însușit în mod tacit declarația lui Damian în momentul în care s'a servit de dânsa în apelul său (vezi asupra ratificării tacite, *Planioł și Ripert*, *Traité pratique de droit civil*, vol. VII, nr. 733, pag. 19).

De altefel chestiunea nu este nouă, după cum pare la prima vedere, pentru că d-l *Réné Demogue* în *Traité des obligations en general*, vol. III, la Cap. II, consacrat gestiunii de afaceri, enumără la pag. 12 printre exemplele culese din jurisprudență chiar speța noastră :

De asemenea este gestiune de afaceri când o persoană execută o obligațiune convențională pusă în sarcina alteia: un terț plătind datoria altuia, sau făcând pentru asigurat o declarație asigurătorului (Cass. Req., 18 mars, 1890, S., 1893, I. 139).

Să trecem acuma la examinarea excepțiunii ridicate de societate cu privire la lipsa declarațiunii analizate mai sus și care n'a fost combătută de Gheorghiu înaintea tribunalului, pentru că scrisoarea din 25 Februarie 1930 a fost înfățișată de abia în apel. Societatea intimată a încercat să înlăture din discuție scrisoarea, susținând că prezentarea ei schimbă cauza pricinii, fapt prohibit de art. 327 din codul de pr. civ. Obiecțiunea societății este respinsă de Curte pe considerațiunea că scrisoarea fiind un mijloc de apărare la excepțiunea ridicată de societate înaintea tribunalului, ea poate întemeia valabil un motiv de apel. Deși concluzia la care ajunge Curtea este perfect întemeiată, totuși motivarea nu mi se pare lipsită de orice critică pentru că interpretează greșit art. 327 din procedura

civilă. Să examinăm mai întâi în ce constă această greșeală. Expresia de „*acțiune principală*”, întrebuintată la redactarea articolului, nu poate avea decât un singur sens, acela de a preciza că este vorba exclusiv de acțiunea reclamantului. Mijloacele de apărare care se pot invoa de-a-dreptul în apel pentru a paraliza acțiunea principală sunt exclusiv la dispoziția părții — apelant sau intimat, chestiunea nu interesează — dar în niciun caz la dispoziția reclamantului dela prima instanță (vezi în acest sens *Glasson-Tissier*, *Traité de procedure civile*, ed. III, vol. III, nr. 903). Și cu toate acestea soluția Curții este, după cum am mai spus, perfect juridică când ia în considerație cuprinsul scrisorii. Este juridică, pentru că Gheorghiu putea foarte bine să utilizeze în apel motive noi, fără să schimbe cauza procesului; or, scrisoarea formează tocmai un asemenea motiv. Deosebirea dintre un mijloc de apărare la acțiunea principală și un motiv de apel, ambele expresiuni fiind întrebuintate de art. 327 mai sus examinat, este foarte importantă pentru că mijlocul de apărare pus la dispoziția părții este independent de cauza juridică a procesului, pe când motivul de apel este strâns legat de această cauză în sensul că n'o poate schimba. Într'adevăr, dacă examinăm mai atent elementele litigiului vedem că ceea ce numim cauza lui juridică este plata daunelor provenite din incendiu, cauză deosebită de obiectul procesului care îl constituie suma aritmetică cerută în acțiune. Cauza nu s'a schimbat în speța noastră câtuși de puțin prin înfățișarea scrisorii pentru că înaintea ambeor instanțe Gheorghiu a cerut plata cu titlu de daune provenite din incendiu. Posibilitatea de a invoca motive noi în apel este o chestiune prea elementară pentru a insista asupra ei; observăm numai că legiuitorul, în art. 33 din legea de accelerare, prevede această posibilitate. Pentru interpretările jurisprudențiale asupra deosebirii dintre mijloc de apărare și motiv de apel se poate consulta cu folos Cas. I, dec. 1092 din 14 Octombrie 1932 și Cas. II, dec. 708 din 9 Iulie 1934, ambele în lucrarea d-lui *C. Zotta*, *Codul de procedura civilă adnotat*, vol. IV, sub art. 327, nr. 27 și 28.

Sustinerile societății Agronomul că mențiunea din polița de asigurare, prin care se stipulează că daunele vor fi suportate de cinci societăți deosebite într-o proporție anume stabilită, având de efect s'o exonereze de plata daunelor pro parte și neputând să fie urmărită pentru cotele de care răspund celelalte patru societăți, a fost respinsă de Curte pe considerațiunea că Gheorghiu n'a contractat decât cu societatea Agronomul căreia i-a plătit primele astfel că raporturile dintre Agronomul și celelalte societăți nu pot să-l privească.

Impărtășim întocmai punctul de vedere exprimat în decizie privind această ultimă chestiune, precum și motivarea pe care se întemeiază.

GRIGORE GIANNI
Doctor în Drept, Avocat

JURISPRUDENȚA STREINĂ REZUMATA

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 13 Ianuarie 1936

Societate în nume colectiv. Lichidare. Insuficiența activului. Responsabilitatea personală a soților.

Când o societate în nume colectiv este în lichidare și fondurile sociale disponibile sunt insuficiente pentru a acoperi pasivul social, prin efectul responsabilității subsidiare și nemărginite a soților, lichidatorul poate să le ceară sumele

necesare lichidării în proporție cu cota fiecăruia (Foro it., 1936, I, p. 375).

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 14 Februarie 1936

Intervenție. Credit recunoscut prin sentință numai în favoarea unui coparticipant.

Când printr-o sentință se recunoaște un drept de creanță numai în favoarea unui coparticipant, celalt coparticipant la

acest credit, are dreptul să intervină în apelul contra acelei sentințe (Foro it., 1936, I, p. 366).

CASAȚIA ITALIANĂ, I, 20 Martie 1936

Faliment. Inchiriere. Chirie scăzută. Plata.

Proprietarul unui imobil închiriat falitului, are dreptul pentru chiriile scăzute în timpul procedurii falimentare, să ceară nu numai recunoșterea creanței sale împreună cu privilegiul respectiv, putându-l deci înscrie la pasiv în care caz însă va realiza creanța cu ocazia repartizării activului, dar poate cere chiar plata imediată, la nevoie putând recurge la măsuri de urmărire contra masei (Foro it., 1936, I, p. 361).

C. APEL FLORENȚA, 7 Ianuarie 1936

Faliment. Prezumția muciană.

Prin efectul prezumției muciane, toate bunurile care în timpul căsătorii au fost achiziționate în numele soției falitului, se scotocesc făcând parte din activul falimentului, ca și cum ar aparține unui mic patrimoniu al cărui titular era soțul.

De aceea, orice vânzare și ipotecă consimțită de soție față de acele bunuri sunt nule de drept, dacă aceste înstrăinări sau constituiri de drepturi reale intervin după declararea în stare de faliment a soțului; și sunt supuse acțiunii revocatorii falimentare, dacă au intervenit în epoca suspectă (Foro it., 1936, I, p. 394).

C. APEL MILANO, 18 Februarie 1936

Automobil. Cedarea gratuită a vehiculului și a serviciilor șoferului. Accident. Responsabilitatea proprietarului mașinei.

Proprietarul unui automobil care pune mașina în mod gratuit la dispoziția unui terț împreună cu șoferul, este responsabil cu titlul de responsabilitate contractuală pentru daunele provocate de șofer, persoanelor cărora le-a fost cedat automobilul.

Nu este însă responsabil proprietarul dacă se dovedește că acesta a insistat să se meargă pe un drum care prezenta primejdii de circulațiune mai mici însă șoferul îndemnat de persoanele cărora le-a fost cedată mașina, a urmat acest drum (Foro it., 1936, I, p. 390).

C. APEL MILANO, 14 Martie 1935

Societate pe acțiuni. Mărire de capital prin act constitutiv. Delegarea consiliului de administrație. Validitate.

Este legală dispoziția din actul constitutiv al unei societăți pe acțiuni, prin care, după ce se fixează capitalul social inițial, se prevede majorarea lui, determinându-se cifra majorării și modalitățile de majorare, dându-se consiliului de administrație autorizația de a emite acțiunile noi la momentul oportun (Foro it., 1936, p. 402).

C. APEL PARIS s. V-a, 15 Aprilie 1935

Beneficiar (Drept direct al victimei). Risc neacoperit de poliță. Conducător fără permis de conducere. Prezența alături de el a posesorului permisului. Circumstanță inoperantă. Art. 1134 c. civ. fr. (art. 969 c. civ. rom.).

Acțiunea directă pe care victima unui accident poate s'o exercite contra asigurătorului persoanei responsabile de acest accident, prin aplicarea art. 2102 c. civ. fr. (art. 1730 c.

civ. rom.) nu poate fi primită în cazul când, fără ca asiguratul să fi atras asupra-și o decădere prevăzută de poliță, aceasta nu poate fi executată deoarece nu mai acoperă riscul care produce litigiul.

În special, când polița de asigurare contra accidentelor stipulează ca o condiție esențială că vehiculul desemnat trebuie să fie condus de un prepus al asiguratului care va avea un permis de condus, această condiție nu e îndeplinită dacă, atunci când s'a întâmplat accidentul, vehiculul era condus de un prepus al proprietarului său care era la volan, alături de care șoferul luase loc în timpul călătoriei.

...După chiar fermeții poliței, asiguratul nu trebuie să piardă beneficiul asigurării în cazul în care automobilul e părăsit momentan de șoferul lui, sau chiar dacă conducătorul e beat sau adormit, deoarece un astfel de risc e deosebit de cel care rezultă din absența permisului de conducere.

În consecință, victima accidentului nu e îndreptățită să reclame o despăgubire dela Societatea de asigurare pe cale de acțiune directă (Gaz. Trib., 26 Oct. 1935).

C. APEL PARIS, 4 Iulie 1935

Samsar (misit). Salariu. Executarea parțială a mandatului. Reducere Puterile tribunalului.

Judecătorul e în drept să măsoare remunerația datorită mandatarului după importanța serviciului făcut în raport cu obligațiunile luate.

În consecință, el poate reduce cuantumul misiției prevăzute, dacă mandatarul n'a îndeplinit pe deplin obligațiile pe cari i le impunea mandatul său (Daloz, hebdom., 1935, p. 486).

C. AP. PARIS, 6 Februarie 1936

Uzuzfruct. Inoposabilitatea închirierii făcute de uzufructuar în fraudă drepturilor nudului proprietar.

Nu-i este opozabilă nudului proprietar, la sfârșitul uzufructului, închirierea făcută în fraudă drepturilor sale. Frauda în cauza supusă judecării Curții rezultă din vilitatea prețului, din faptul că uzufructuarul infirm și bătrân a făcut închirierea cu puțin timp înaintea morții sale, cum și din toate celelalte circumstanțe, care învederează spiritul de răutate al uzufructuarului față de nudul proprietar (Din Rev. Trim. de dr. civ. din 1935, nr. 3, pag. 669).

NOTA. — Contractele de închiriere sau arendare, încheiate de un soț dotal sau de un tutore sunt valabile, dacă au fost încheiate pe un period de cinci ani. Pentru acest timp contractul este opozabil și soției, chiar dacă se desface căsătoria în acest interval de timp, cum și minorului, care devine major. Considerații economice au dictat această dispoziție a legii.

Normele arătate se aplică și contractelor de închiriere sau arendare făcute de un uzufructuar, care sunt astfel valabile, deși uzufructul a încetat în timpul duratei contractului de închiriere sau arendare.

Art. 525 c. civ. spune că fructele civile se socotesc dobândite zi cu zi și se cuvin uzufructuarului în proporție cu durata uzufructului său. Dela încetarea uzufructului fructele civile, printre care se socotesc și chiriile și arenzile, nu se mai datorează uzufructuarului, ci nudului proprietar.

Nudul proprietar va suporta contractele de închiriere sau arendare, numai dacă ele nu sunt făcute în fraudă drepturilor sale. Dacă contractele au fost făcute în fraudă drepturilor sale, nudul proprietar poate cere/ ca aceste contracte să nu-i fie opozabile. Nudul

proprietar nu poate să fie obligat să primească o chirie sau arendă, la baza căreia există fraudă.

Dar contractul de închiriere poate să nu fie rezultatul unei fraude, ci să fie făcut în condiții avantajoase pentru chiriaș din cauza legăturilor care există între uzufructuar și chiriaș.

O asemenea situație s'a prezentat în fața Trib. Ilfov s. IV-a civ. cor. Era vorba de un contract de închiriere al unui magazin, pe care mama ca uzufructuară l-a încheiat cu unul din fii ei. Chiria prevăzută în contract era vădit disproporționată față cu lucrul închiriat. Se învedera din această chirie, că uzufructuara nu a vroit să dobândească prin ea prețul locațiunii, ci ea a vroit să avanteze pe fiul ei.

Iată cum răspunde tribunalul la acțiunea celui alt moștenitor, după încetarea uzufructului prin moartea mamei, prin care cerea să i se plătească de chiriaș echivalentul folosinței, până la încetarea contractului de locațiune :

„Considerând că dacă contractele de închiriere făcute de uzufructuar, îi sunt opozabile nudului proprietar, la încetarea uzufructului pentru perioada până la împlinirea termenului de cinci ani, această opozabilitate există când contractul are caracterul de contract de închiriere; că atunci când contractul nu are acest caracter, ci el cuprinde și o donație, contractul nu i se poate opune nudului proprietar, pentru a fi respectat de acesta; că nudul proprietar poate să-i pretindă chiriașului, ca acesta, înțelegând să se folosească de bunul avut în folosință, ca de un lucru închiriat, pentru această folosință chiriașul să plătească echivalentul ei“ (v. sent. nr. 1204 din 1934 în *Curierul Judiciar*, 1934, pag. 640).

Asupra chestiunii a se mai vedea și observațiile d-lui Henry Solus în Rev. Trim., pagina sus arătată.

HARITON UDREA
Magistrat

TRIB. CIV. MONTPELLIER, 2 Noembrie 1935

Asigurări (terestre). Asigurat. Obligațiuni. Deces. Declarație. Termen. Decădere. Moștenitori. Ignorarea poliței. Descoperire. Punctul de plecare al termenului.

Trebue să fie declarați decăzuți din dreptul de a invoca beneficiul asigurării individuale contra accidentelor, moștenitorii unui asigurat, victimă a unui accident mortal, atunci când n'au declarat decât la 24 Noembrie o moarte întâmplată la 21 August, dacă polița stipula în litere „grase” că „declarația accidentului trebue făcută în termen de cinci zile dela eveniment sub sancțiunea decăderii” (art. 15).

E mai ales astfel în speța în care moștenitorii recunosc că n'au găsit și n'au luat cunoștință de polița decât în timpul lunei Septembrie, pentru că ar fi trebuit în această ipoteză, să facă declarația în primele zile ale lunei Octombrie (Gaz. Trib., 20 Dec. 1935).

Vechiul nostru colaborator și prieten, avocatul de pe lângă Curtea de Casație, d-l G. M. Dumitrescu, împlinește în ziua de 4 Mai vârsta de 60 de ani.

Modestia sa egală valorii sale nu ne îngăduie să sărbătorim altfel această aniversare, dar nu ne poate împiedica să-i transmitem pe această cale felicitările noastre pentru rodnică sa carieră și urările noastre de viață îndelungată și fericită.

A. V.

CATRE D-NII ABONAȚI

D-nii abonați ai Revistei sunt rugați stăruitor să achite abonamentul la timp, conform mențiunii de pe copertă, fără a aștepta alte înștiințări personale cari, pe lângă că sunt costisitoare, cer și timp.

Plata se poate face, fie prin mandat poștal direct la Administrația Revistei, str. Artei nr. 5-București, fie prin încasatorii noștri împuterniți ciți cari sunt: d. Mihail Stama pentru provinci, și d. C. Petculescu pentru Capitală cărora rugăm, a li se acorda toată atențiunea când se prezintă în numele nostru.

Când plățile se fac prin încasatorii noștri sus arătați, d-nii abonați sunt rugați să le ceară chitanțe, din chitanțierele purtând stampila administrației, pentru orice sume plătesc, iar când plățile ni se fac prin mandate poștale, trimițătorii sunt rugați să arate pentru care anume revistă și pe ce anume timp plătesc abonamentul indicând și nr. partidei din registrele noastre.

LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR AGRICOLE ȘI URBANE din 7 Aprilie 1934, adnotată cu jurisprudența la zi de Marin D. Stănescu, doctor în drept, judecător de ședință în Trib. Constanța

Lucrarea are 270 pagini și cuprinde: Textul legii, al regulamentului, modificările aduse legii prin legea Creditului din 20 Aprilie 1935, circulări ministeriale, deciziunile Com. Centrale a Timbrului Comentariul și jurisprudența la zi (până la 10 Mai 1935) pe articole.

Lucrarea se poate procura dela librăriile din București și d la autor. Prețul 100 lei

LEGEA FLAGRANT-DELICTELOR din 13 Aprilie 1913 adnotată și comentată cu doctrina și jurisprudența la zi, precum și MICUL PARCHET în legătură cu Legea pentru apărarea liniștei publice, infracțiunilor neintenționate și Legea Sanitară referitoare la contribuția benevolă a publicului de:

HENRI CULIANU

Procuror la Tribunalul Iași

cu o Prefață de E. C. DECUSARĂ Doctor în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare din Ministerul Justiției.

Volumul cuprinde 120 pagini, Prețul 80 lei.

CONTRIBUȚIUNILE DIRECTE (impozitul pe venit), de B. Pajiște, Doctor în Drept, avocat, cu prefața d-lui Constant Georgescu, profesor de finanțe la Facultatea de Drept din București.

De vânzare la *Curierul Judiciar*. Prețul 120 lei.